

MEMLEKETİMİZDEKİ SEÇİMLER VE NETİCELERİ

Dr. Cemal AYGEN

Çok partili siyasi hayatı girişimizden bu yana memleketimizde beş genel seçim ve bir de referandum yapılmıştır. Bu seçimlerin matematik neticelerini izah ve tahlil etmeden evvel, bazı genel meseleler üzerinde durmak gerekmektedir.

Türkiye'de, Cumhuriyetin ilânından beri ilk defadır ki 1945 senesinde ciddi olarak çok partili bir rejime gitmeğe karar verilmiş ve kısa zamanda çok partili bir siyasi demokrasinin kurulma ve yerleşme faaliyetleri başlamıştır. Bu tarihte siyasi partilerin kurulma ve gelişme çalışmaları kesifleşmiş ve 1923 senesinden beri tek parti olarak memleketi idare etmiş bulunan iktidar partisi karşısında ciddi teşebbüslər alarak ortaya çıkmıştır.

Bu devrede ilk kurulan Millî Kalkınma Partisi'dir. Bu parti, tek parti idaresi devrinde çeşitli muhalefet hareketlerine katılmış bulunan, ilk devre mebuslarından eski Erzurum Milletvekili Hüseyin Avni Ulaş tarafından idare edilmeğe başlanmıştır. Ancak halk efskâri ve basın, bu partiyi, C.H. Partisi karşısında ana muhalefet partisi olarak görmemiştir. Bunun sebeplerinden biri de, adı geçen bu partinin Parlamento içinde temsilcisinin bulunmayışıdır.

1945 senesinin yaz ayları sonunda, C.H. Partisinin içersinde bir muhalefet hareketinin başladığı bâriz olarak göze çarpmaktadır. Bu muhalefet C.H. Partisi tarafından çıkartılmak istenilen toprak kanunu karâbirâhî bir davranışın ifadesi şeklinde belirlmiş ve bu parti içersinde ıslahat hareketi arzuları istikametinde gelişmiştir. Bu gelişme, 6 Ocak 1946 tarihinde yeni bir parti şeklinde tecelli etmiş, ve isminin taşıdığı sempatik ifade, az zaman içersinde büyük bir ilerleme kaydedilmesini sağlamıştır. Bu partinin adı Demokrat Parti'dir.

Memlekette siyasi partilerin faaliyetlerini arttırmaları, ortaya çeşitli meseleler çıkarmıştır ki, tetkik etmekte olduğumuz konu bakımından, bu meselelerin başında seçim sistemi gelmektedir.

1945 senesine kadar memleketimizde tek parti idaresinin mevcudiyeti, parti ve idarenin ayniyeti, bir seçim problemini ortaya koymuş değildi. 1946 senesine kadar tek parti idaresinde seçimler, ekseriyet usulüne göre ve idarenin murakabesi altında yapılmakta ve iki dereceli olmakta idi. Yeni kurulmuş olan partiler ve bu arada bilhassa D. Parti, eğer seçim sisteminde arzu edilen değişiklikler yapılmayıcah olsrsa, seçimlere iştirak etmemekle iktidar partisini tehdit etmiş ve C.H.P.'den haksız sayılmayıcah bazı taleplerde bulunmuştur. Bu taleplerin başında, seçimlerin tek dereceli olması yer almaktadır. Bundan ayrı olarak muhalefet partisi, seçimlerin nisbi bir esas üzerinden yapılması, idarenin murakabesinden kuntasılarak, adliyenin denetimi altında seçimlerin idaresini talep etmiştir. Ancak zamanın iktidar partisi, seçimlerin tek dereceli yapılması esasını kabul etmekle beraber, nisbi temsile ve bilhassa seçimlerin sevk ve idaresinin adliyenin murakabesine tevdi edilmesine bir türlü rıza göstermemiştir. Muhalefet partisinin, iktidar partisinden alabildiği yegane taviz, seçimlerin tek dereceli olarak yapılmasını teminden ibaret olmuştur.

Yukarda işaret ettiğimiz esaslar altında, yani, çoğulluk ve liste usulü ile idarenin murakabesi altında yapılmış olan 21 Temmuz 1946 seçimlerini C.H. Partisi kazanmıştır. 428 kişilik parlamentoda C.H. Partisi 361 ve D. Parti de 67 temsilci kazanmıştır.

Bu seçimlerin neticeleri ilân edilmemiştir. Yani, gerek seçim adedi ve gerek partilerin aldıkları rey miktarı vazifeli ve yetkili makamlarca halk efkârına açıklanmamıştır. İşte bu sebepledir ki, 1946 seçimlerinin dürüst esaslar içersinde yapılmadığı uzun zaman, gerek partiler ve gerek basın tarafından iddia edilmiştir. İktidar partisi ise, bu iddiaları tekzip edecek herhangi bir harekette bulunılmış ve bu da, seçimlerin neticeleri hakkında ileri sürülen iddiaların gerçek olduğu kanıtmasını yaygın bir hale getirmiştir.

İktidar ve muhalefet partileri arasındaki bu gergin hava 1950 seçimlerine kadar gittikçe artan bir tansiyon içersinde devam etmiştir. 1948 senesinde D. Parti içersinde bir kaynaşmanın mevcut olduğu göze çarpmaktadır. Partinin genel idare kurula mensup şahıslar arasında, bu partinin takip etmesi gereken politika üzerinde bir ihtilâf baş göstermiş ve bu ihtilâf, bir kısım genel idare kurulu üyelerinin bu partiden ayrılarak Millet Partisi adı altında bir teşkilâtlanmaya müncer olmuştur. 1948 senesinin Millet Partisi, çeşitli istihaleler geçirerek bu günün C.K.M. Partisi haline gelmiştir.

1950 seçimlerinden evvel, seçim sistemi ve adlı teminat iddiaları gene ontaya çıkmış ve bu sefer, gerek D. Parti ve gerek M. Partisi, nisbi temsil ve adlı teminat esasları üzerinde ısrarla durmuşlardır.

İktidar partisi nisbi temsile bir türlü yanışmamış, buna mübakıl ikinci bir tâvizzde bulunarak, seçimlerin adliyenin murakabesi altında yapılması prensibini kabul etmiştir.

1950 seçimlerinden evvel, ekseriyet ve liste usulü ile, seçimlerin adliyenin murakabesi altında yapılması esaslarına göre seçim kanunu yeniden tanzim edilmiştir. Bu yeni seçim kanununa göre yapılan 1950 seçimlerinin neticeleri şöyledir:

Bu seçimlerde 8.905.743 kişi seçmen olarak seçim kütüklerine yazılmıştır. Bu seçmenden 7.953.055 kişi reyini kullanmış, 952.688 kişi iştirak etmemiştir.

Aşağıdaki tablo, bu seçimleri ve partilerin aldığıları rey miktar ve nisbetlerini göstermektedir :

1950 Seçimleri :

Seçmen adedi : 8.905.743	İştirak etmeyen : 952.688
Reyini kullanan : 7.953.055	» » nisbeti : % 10,70
	İştirak nisbeti : % 89,30

Partiler	Reyler	Umumi reye	Mebus adedi	Meclis içi
		nisbeti		temsil
D.P.	4.242.833	% 53,35	408	% 83,57
C.H.P.	3.165.095	% 39,78	69	% 14,40
M.P.	240.209	% 3,02	1	—
Bağımsız	267.955	% 3,85	9	% 1,83

1950 seçimlerinin yukarıdaki neticeleri vermiş olması, gerek iktidar ve genel muhalefet partisi arasında yeni bir münaşaşının açılmasına sebep oldu.

1950 seçimlerinde iktidarda kalacağını tahmin eden C.H. Partisi, 487 kişilik bir parlamentoda ancak 69 temsilci ile yer alınca, bu sefer ekseriyet usulünün adil ve haklı bir temsile yer vermediğini, bir parti diktatoryasına gidilebileceğini ve bu sebepten ekseriyet usulünün tadil edilerek, nisbi temsile yer veren bir sistemin kabul edilmesi gerektiğini iddia etmeye başladı.

1946 - 1950 ~~Y~~neleri arasında muhalefet yapmış ve nisbî temsili ileri sürmüştür olan, 1950 sonrasında da iktidara gelmiş bulunan D. Parti farklı bir daha nisbî temsil sözünü ağızına almadı ve ekseriyet sisteminden memnun olarak iktidarını sağlamlaştırmaya konuldu.

Aynı ekseriyet usulü ile yapılan mahalli seçimleri de kazandıktan sonra, seçim sisteminin bir kere halledildiğini ve artık başka bir yeni teşebbüse imkân olmadığını açıkça belirtti.

Bununla beraber bir noktaya işaret etmek gereklidir ki, 1950 seçimlerinden sonra partilerin aldığı rey ve çıkarttığı mebus sayısı birbiriyle mukayese edilecek olursa, ortada bir temsil adaletsizliğinin mevcudiyeti kabul edilir. Kullanılan muiteber reylerin % 53,35 ini kazanmış bulunan D. Parti, parlamento içerisinde % 83,57 nisbetinde bir temsilci ile yer alırken, gene kullanılan muiteber oyların % 39,78 ini kazanmış olan C.H. Partisinin parlamento içerisinde % 14,40 gibi çok düşük bir seviyede temsil edilmiş olması, seçimlerdeki adalete bakımdan doğru karşılanmadı. Gerek basının ve gerek bu devrenin muhalefeti olan C.H. Partisinin iddia ve talepleri, iktidar partisi olan D. Parti tarafından, ya hiç iltifat görmedi veya, «biz talep ettiğimiz zaman nisbî temsili siz istememiştiniz» gibi bir cevapla karşılandı.

1950 seçimlerinde, yukarıda tabloda görüldüğü şekilde 9 kişi de bağımsız olarak seçimleri kazanmıştır. Fakat aslında bunların 8 tanesi gerçek bağımsız değildir. Bu 8 kişi, çeşitli parti listelerinde «bağımsız» olarak adaylıklarını koymuş bulunan şahıslardır. Ancak 1 kişidir ki, herhangi bir parti listesinde yer almamış ona rağmen tek başına seçimleri kazanabilmistiir.

Seçimleri bağımsız olarak kazanan bu 8 kişinin hepsi de D. Parti listesinde yer almış bulunuyorlardı. Böylece bu partinin parlamento içerisindeki temsilci sayısı 416 ya yükseltmiştir.

Yukarıda işaret ettiğimiz gibi, 1950 seçimlerinden sonra nisbî temsilin lehinde bir cereyan başlamış bulunmakta idi. O zamanlar ileri sürülen nisbî temsil usulleri arasında bilhassa d'Hondt sistemi ile Basit Harici Kismet usulü yer almaktadır. Aşağıya koyacağımız tablo, eğer seçimler nisbî temsile göre yapılsa idi, 1950 seçimlerinin ne sonuç vereceğini bize göstermektedir.

1950 Seçimleri: Ekseriyet ve Nisbî Usullerin Mukayesesi :

EKSERİYE TUSULÜ				BASIT HARİCİ KİSMET USULÜ			D,HONDT SİSTEMİ		
Partiler	Rey	Mebus	%	Rey	Mebus	%	Rey	Mebus	%
D.P.	% 53,35	416	% 83,57	% 53,35	270	% 58,12	% 53,35	275	% 58,54
C.H.P.	% 39,78	69	% 14,40	% 39,78	201	% 41,91	% 39,78	200	% 41,01
M.P.	% 3,02	1		% 3,02	13	% 1,00	% 3,02	10	% 1,00

1950 seçimlerinden sonra ileri sürülen ve nisbi temsil lehine olan iddiaları yukarıda ki tablo açık bir şekilde göstermektedir. Partilerin, seçmenler karşısında kazanmış bulundukları rey yüzdesi, aşağı yukarı eşit bir şekilde parlamentoaya da aksetmiş bulunmaktadır. Meselâ C.H. Partisi kazandığı % 39,78 reye karşı, ekseriyet usulünde parlamento içerisinde % 14,40 nisbetinde temsil edilirken (ki 69 mebusa tekabül etmektedir), nisbi temsillerin herhangi birinde olursa olsun, aynı rey karşılığında, 200 mebus ile ve % 41,01 derecesinde parlamento içerisinde temsil edilebilmektedir.

Ekseriyet usulünün tatbiki neticesi olarak partilerin kazandıkları rey nisbetinde parlamentoda temsil edilememeleri keyfiyeti, tâbir caizse, 1950 - 1954 devresi arasında temel bir çekişme mevzuu olarak ortaya çıkmıştır. İktidar partisi bu meselede klayıtsız kalmış, buna mukabil muhalefet partisi halkın efkârını ve basını bu nokta üzerinde uyarma gayretlerini hiç bir zaman bırakmamıştır. 1954 seçimlerinden evvel de aynı fikri kuvvetle işlemiştir olmasına rağmen, iktidar partisi bu seçimleri de aynı esaslar, yani ekseriyet ve liste usulünde yapılmıştır.

Bu seçimlere muhalefet büyük iddialarla girişmiş olmasına rağmen, seçim sonunda umduğunu bulamamış ve parlamento içerisinde temsil kabiliyetini bile kaybeder bir duruma düşmüştür.

1954 seçimlerine 10.284.440 seçmen kütüklere yazılmış ve bunlardan 9.092.027 kişi reylerini kullanmıştır. Aşağıda ki tablo, bu seçimlerin neticelerini açıkça göstermektedir :

1954 S e c i m l e r i :

Seçmen adedi	: 10.284.440	İştirak etmeyen	: 1.194.413
Reyini kullanan	: 9.092.027	» » Nisbeti	: % 11,62
		İştirak nisbeti	: % 88,38

Partiler	Reyler	Umumi reye nisbeti	Mebus adedi	Meclis içi temsil
D.P.	5.147.758	% 56,61	503	% 92,98
C.H.P.	3.163.931	% 34,78	31	% 5,52
C.M.P.	427.024	% 4,69	5	% 0,90
T.K.P.	39.473	% 0,43	—	—
Bağımsız	266.791	% 2,49	2	% 0,04

1954 seçimlerinin neticeleri budur.

Bu seçimler hakkında bazı noktalara temas etmek gerekir. 1950 seçimlerinden evvel D. Partiden ayrılan ve Millet Partisi adı altında teşkilâtlanmış olan bir parti, 1954 seçimlerinden evvel iktidar partisi tarafından mahkemeye verilmiş ve bir kararla kapatılarak mensupları ve idarecileri çeşitli cezalara mahkûm edilmişlerdir. Mahkeme kararı ile kapatılan bu parti, Cumhuriyetçi Millet Partisi (C.M.P.) adı altında, hemen hemen aynı şahıslar ve teşkilât kademeleri ile yeniden kurumuş ve kısa bir zaman içersinde teşkilâtını tamamladığı 45 vilayette seçime girmiştir. Ancak bir tek ilde (Kırşehir) seçimi kazanabilmiş ve 5 temsilci çıkartmıştır. Şu kadar ki, seçimleri takip eden ilk parlamento toplantılarından birine hükümet bir teklif getirmiştir ve bu seçim çevresini il olmaktan çıkararak, bir İlçe haline getirmiştir. Bu kanun halk efkârında olduğu kadar, basında ve bilhassa iktidarda bulunan D. Partisinin aydın kanadı üzerinde menfi bir tesir yapmış, ve gurup kararı olmasına rağmen birçok milletvekili bu Kırşehir Kanunu-na menfi rey kullanmışlardır.

Gene bu 1954 seçimlerinde üzerinde durulacak noktalardan biri de, bir D. Parti milletvekili olmasına rağmen, bu partiden ayrılan ve Türkiye Köylü Partisi (T.K.P.) diye bir parti kurulan bir mebusun, seçimlere katıldığı bir tek bölgede (Adana) 39.473 rey almış olmasına rağmen bu parti Meclis içinde temsil edilememiştir.

1954 seçim neticelerine bakacak olursak, bu seçimlerde iktidar partisi olan D. Partinin, 1950 seçimlerine nazaran çok ileri bir merhaleye ulaşmış olduğunu müşahede ederiz. Seçmen adedinin 1.380.697 kadar artmış olmasına rağmen, bu artan seçmenin, muhalefet partisine değil de, iktidar partisi ile C.M. Partisine kaydığını müşahedle ederiz. Tek parti devrinin rakipsiz iktidar sahibi olan C.H. Partisine seçmenin iltifat etmediği bu seçimlerde açıkça görülmektedir. 1950 seçimlerinde elde ettiği reye nazaran iki misline yakın bir artışa ulaşmış bulunan C. M. Partisi karşısında C. H. Partisinin, 1950 seçimlerine nazaran daha az rey aldığı görülmektedir. İktidar partisi olan D. Partinin karşısında bütün muhalefet partilerinin aldığı rey tutarı 3.630.428 dir. Halbuki bu seçimlerde, listesinde yer almış bulunan müstakillerin de aldığı reyler dikkat nazarına alınacak olursa, D. Partinin kazandığı rey miktarı 5.414.549'dur.

1954 seçimlerinin de muhalefet aleyhine neticelenmesinden sonra, yukarıda bir ara bahsettiğimiz iddia tekrar ortaya çıkmış,

ve ekseriyet sisteminin meclis içinde âdil bir temsile yer vermediği mucip sebebiyle, seçim kanununun nisbî bir esas üzerinden tâdil edilmesi gerektiği fikri kuvvetle müdafaa edilmeğe başlamıştır. İktidar partisinin Meclis içindeki tutumunu ve Anayasaya aykırı kanunların çıkmaga başamasını ve bilhassa basının sıkı bir rejim altına alma teşebbüsleri karşısında, bu partinin bir kanadı muhalefete ve meşhur İSBAT HAKKI prensibi etrafında toplanmağa başlamıştır.

D. Partinin içersinden çıkan bu grup, 1955 senesinde Hürriyet Partisini (Hür. P.) kurmuş ve bu parti de nisbî temsil esasını müdafaa etmeye başlamıştır. Ve hattâ C. H. Partisinden daha da ileri giderek, d'Hondt sistemi üzerine müesses olmak üzere bir teklifi de Meclise getirmiştir.

1950 seçimleri hakkında yaptığımız mukayeseyi 1954 seçimleri için de tekrarlamak isteriz. Yani eğer 1954 seçimleri nisbî bir esasa göre yapılmış olsa idi Parlâmentonun kompozisyonu nasıl olurdu?

1954 Seçimlerinin Ekseriyet ve Nisbî Usullerin Mukayesesı :

Partiler	EKSERİYET USULÜ			BASIT HARİCİ KİSMET USULÜ			D'HONDT SİSTEMİ		
	Rey	Mebus	%	Rey	Mebus	%	Rey	Mebus	%
D.P.	% 56,61	503	92,98	% 56,61	317	60,43	% 56,61	328	60,63
C.H.P.	% 34,78	31	5,52	% 34,78	195	36,23	% 34,79	196	36,23
C.M.P.	% 4,69	5	0,90	% 4,69	26	2,91	% 4,69	16	2,51

Yukardaki tablo, bu hususta kâfi bir fikir vermektedir; ve derhal göze çarpmaktadır ki, nisbî usul, partilerin memleket satındâ kazandıkları rey nisbetinde parlamento içersinde temsillerini temin etmektedir. Ekseriyet usulü ile yapılan 1954 seçimlerinde seçmen topluluğunun % 56,61 kadar bir ekseriyetini temin etmiş olan D. Parti, parlamento içersinde % 92,98 ile temsil edildiği halde, gene seçmen topluluğunun % 34,78'ine sahip olan C.H. Partisi, melis içinde ancak % 5,52 derecesinde temsil edilebilmektedir.

1954 - 1957 seçim devresi, memleketimizin siyasi partileri bakımından oldukça ehemmiyetli bir devredir. Bu zaman içersinde D. Partinin kendi içersinde başlayan bir muhalefetin, kısa bir zaman sonra ondan ayrılarak müstakil bir siyasi huiyyete kavuşmuş olduğunu müşahede etmekteyiz. Bu yeni hareket, Hür. Partisi şeklinde tecelli etmiş ve Parlamento içersinde, diğer muhalefet

partisi olan C.H. Partisine nazarın daha verimli bir muhalefet yapmağa başlamıştır.

1957 seçimlerine tekaddüm eden zamanlarda muhalefette bulunan üç parti, (C.H.P.; Hür. P. ve C.M.P.), iktidar partisi olan D. Parti karşısında işbirliği yapmak ve seçimlere bir muhalefet cephesi teşkil ederek katılmak üzere harekete geçtiler. Bu hareket esnasında ortaya çıkan fikirler esas itibarıyle şunlardır :

1. Partiler, kendilerinin en kuvvetli olduğu mahallerde seçime katılsınlar ve diğer muhalefet partileri tarafından bu bölgede desteklensin;
2. Umumi seçimlere partilerden yalnız biri girsin ve muhalefet cephesi kendisini bu yoldan desteklesin. Ancak parti seçimi kazanırsa, en kısa zaman içerisinde (ki bu müddet altı ay olarak tesbit edilmişti) Anayasayı tâdil ederek seçimleri nisbî temsil üzerinden yapsın.

Bu fikir etrafında müzakere masasına oturan muhalefet partileri aralarında anlaşamadılar. Bu arada iktidar partisi de, partilerin seçimlerde işbirliği yapmalarını önlemek gayesi içerisinde seçim kanunu tâdil etti. Böylece partilerin kanunen işbirliği yapmaları da önlenebilmiş oldu.

Böyle bir hava içerisinde seçimlerin yapılmış olmasına rağmen, uyanık davranıştan halkın efkârı, en kuvvetli teşkilâtlı olan muhalefet partisine, yani C.H. Partisine rey vermekte asla tereddüt etmedi.

Böyle bir hava içerisinde yapılmış olan 1957 seçimlerinden alınan neticeler aşağıdaki tabloda gösterilmiştir :

1957 Seçimleri :

Seçmen sayısı : 12.077.413	İştirak etmeyen : 2.846.599
Reyiini kullanan : 9.230.814	» » Nisbeti : % 21,94
	İştirak nisbeti : % 78,06

Partiler	Reyler	Umumi reye nisbeti	Mebus adedi	Meclis içi temsil
D.P.	4.405.190	% 47,70	424	% 69,50
C.H.P.	3.768.043	% 40,82	178	% 29,18
C.M.P.	663.295	% 7,19	4	% 0,65
Hür. P.	336.419	% 3,86	4	% 0,66
Bağımsız	39.867	% 0,45	—	—

Bu tablo dikkatle tetkik edilecek olursa derhal müşahede edilir ki, seçmen vatandaşın büyük bir ekseriyeti muhalefet safında yer almış bulunmaktadır. Bütün muhalefet, yanı iktidár partisi dışında kalan gurup, kullanılan mûteber reyerin % 52,30 una tekabül eden 4.827.624 oy sağlamış olmasına rağmen, tek başına D. Parti, bu kadar bir rey temin edememiştir.

Üzerinde dikkatle durulacak bir nokta da, muhalefet olsun, iktidár olsun, her iki partinin aldıkları rey nisbetleriyle parlamento içersinde temsil nisbetlerinin birbirine yaklaşlığının müşahede edilmesidir. Meselâ C..H Partisi 1954 seçimlerinde kazandığı % 34,78 rey karşılığı olarak Parlamento içersinde % 5,52 ile temsil edildiği halde, 1957 seçimlerinde kazanmış olduğu % 40,82 rey karşılığı olarak parlamento içersinde % 29,18 rey ile temsil edilmektedir.

1957 seçimlerinden sonra muhalif olarak parlamentoda temsil edilen her üç parti, aralarından tek rardan bir birlik teşkiline çalışmışlardır. Ancak bu devre zarfında iktidár partisi, Hür. Partisi ile C. M. Partisini bertaraf edebilmek için Meclis İctüzungünde yaptığı bir tadilâtlı, 15 mebustan az olarak Mecliste temsil eden partilerin parti grupları teşkil edemeyeceklerini kabul etmiştir. Bu karar, muhalefet partilerinde başka bir hareketin meydana gelmesine sebep olmuştur. Hür. Partisi, 1957 seçimlerini takip eden zamanlarda yaptığı bir istişâri kongrede, C. H. Partisi ile birleşme (Güç Birliği) kararını almış, C.M. Partisi de, Köylü Partisi ile birleşerek Cumhuriyetçi Köylü Millet Partisini (C.K.M.P.) meydana getirmiştir.

Seçimlerin nisbî temsil üzerine yapılması fikri yeniden ortaya atılmış ve Hür. Partisi ile birleşmiş bulunan C.H. Partisi, neşrettiği İlk Hedefler Beyannamesinde bu mesele üzerinde titizlikle durarak, iktidara geldiği takdirde «memleket gerçeklerine uygun bir nisbî temsil esasını kabul edeceğini» alenen beyan etmiştir.

1957 seçimlerinde dikkat nazarını üzerine toplayan bir mesele de, seçimlere iştirak nisbetinin bu seçimlerde çok azalmış olduğunu. 1950 seçimlerinde iştirak nisbeti % 89,30, 1954 seçimlerinde ise % 88,38 olduğu halde, 1957 seçimlerinde bu nisbet % 78,06'ya kadar düşmüşt ve 2.846.599 kişi seçimlere katılmamıştır. Normal olarak ademi iştirak % 11 civarında bulunmaktadır. Gerek 1950 ve gerek 1954 seçimleri bu neticeyi vermiştir. Fakat 1957 seçimlerinde seçmen kütüklerinin iyi tanzim edilmemiş olması ve birçok suistimallerin bulunması, seçimlere ademi iştiraki teşvik etmiştir.

1957 seçimlerinin nisbî temsil üzerine yapılması halinde neticelerin ne olacağı bu seçimlerden sonra uzun bir devre münakaşa konusu olmuştur. Muhalefet partisinin iktidara geleceği iddia edilmiştir. Aşağıdaki tablo, 1957 seçimlerinin nisbî esasa göre yapıldığı takdirde ne netice vereceğini açıkça göstermektedir.

1957 Seçimlerinin Ekseriyet ve Nisbî Temsile Göre Mukayesesi :

Partiler	BASIT HARİCİ KISMET				D'HONDT SİSTEMİ				
	EKSERİYET USULÜ		USULÜ		D'HONDT SİSTEMİ				
	Rey	Mebus	%	Rey	Mebus	%	Rey	Mebus	%
D.P.	% 47,70	424	69,50	% 47,70	291	50,03	% 47,70	312	51,14
C.H.P.	% 40,82	178	29,18	% 40,82	265	42,29	% 40,82	258	42,14
C.M.P.	% 7,19	4	0,66	% 7,19	40	5,01	% 7,10	30	4,91
Hür.P.	% 3,86	4	0,66	% 3,86	22	2,00	% 3,86	10	1,03

Şimdi bir nokta çok önemlidir. Eğer 1950, 1954 ve 1957 seçimlerini, yukarıda koyduğumuz tablolar açısından tetkik edecek olursak, d'Hondt sisteminin bir hususiyeti göze çarpmaktadır. Çok partili bir siyasi düzen içersinde iktidarın tahlidi meselesi ön plâni işgal eden bir problemdir. d'Hondt sistemi bu tahlidi oldukça kolaylaştırın bir netice vermektedir. Seçimlerin basit harici kısmen usulüne göre yapıldığı zaman, küçük partiler ehemmiyet kazanmakta ve daha çok mebus çıkarmaktadır. Meselâ 1950 seçimlerinde M. Partisi basit harici kısmen usulünde 13 temsilci çıkarırken, d'Hondt sisteminde ise 10 mebus kazanmaktadır. Nitelik 1954 seçimlerinde bu nisbet, gene aynı parti için 26'ya 16'dır. 1957 seçimlerinde daha bâriz bir nisbet olmakta, ve 40 ile 30 gibi bir neticeye ulaşmaktadır. Buna mukabil, bu küçük partilerin kaybetmiş oldukları mebuslar esas itibarıyle iktidar partisine kaçmakta ve bu partiyi kuvvetlendirmektedir. Buna mukabil ana muhalefet partisi durumunu olduğu gibi muhafaza etmektedir.

1957 seçimlerinden sonra iktidar partisinin Anayasa dışı tutumu ve bu tutumun muhalefet partisi tarafından halkın efkârına ıstaklı inikâs ettirilmesi, bu anayasa dışı tutumun karşısında halk topluluklarını, Üniversiteleri, gençleri harekete getirmiş, ve geyesinde meşruiyetini kaybetmiş olan bir iktidarı iş başında uzaklaştmak için gerekli zemini hazırlamıştır. Türk silâhlı kuvvetlerinin 27 Mayıs 1960 sabahı harekete geçmesi ile bu gayri meşru

i̇ktidara son verilmiştir. Türk Milleti adına hareket eden, Türk Silâhlı Kuvvetleri, idareyi eline almış ve memlekete yeni bir anayasa ile yeni bir seçim kanunu vaadetmiştir. Bu vaadini yerine getirmek için Millî Birlik Komitesi (M.K.B.) Üniversite Profesörlerinden müteşekkîl bir heyet teşkil ederek bir Anayasa tasarısını hazırlatmış ve bu Anayasayı görüşerek kabul etmesi için de bir Kurucu Meclis teşkil ettirmiştir. Bu Kurucu Meclis, ilk önce bir Anayasa Komisyonu ve bir de Seçim Kanunu Komisyonu teşkil ederek bu iki temel kanunu hazırlamıştır.

Seçim Kanununun hazırlanmasında da çeşitli fikirler ortaya atılmıştır. Bunlardan birincisi ekseriyet usulünün kabul edilmesi istikametinde bir gelişme göstermiş ise de, Kurucu Meclisde C. H. Partisinin büyük bir çoğunluğu temin etmiş, olması, bu partinin evvelce verdiği sözden rücu edememesi neticesi olarak, nisbî temsil esası komisyonda kabul edilmiştir. Ancak komisyon bir sisteme karar kılamamış ve d'Hondt sistemi esas olmakla beraber, Bryant usulünün baraj kısmı da bu sisteme ithal edilmiştir.

Seçimlerden evvel Kurucu Meclis tarafından kanbul edilen ve 9 Temmuz 1961 tarihinde halk oyuna sunulmuş bulunan Anayasa oldukça geniş bir ekseriyetle kabul edilmiştir.

1961 seçimleri hakkında rakamları zikretmeden evvel, Anayasanın halkoyuna sunulması hakkında bazı bilgiler ve buna tekadüm eden zamanlardaki yapılan çeşitli propagandanlar üzerinde durmak icap eder.

Kurucu Meclis kanununda mevcut siyasi partilerin belirli bir nisbettte temsil edileceklerine dair bir kayıt bulunmamakta idi. Bu hükmeye istinaden C.H. Partisi 49 ve C.K.M. Partisi de 25 üye ile Kurucu Meclise iltihâk ettiler.

Kurucu Meclisin açıldığı zamanlarda Adalet Partisi (A.P.) ve Yeni Türkiye Partisi (Y.T.P.) henüz kurulmamış olduğu için bu Mecliste temsilcilere sahip bulunmuyorlardı. Kurucu Mecliste Anayasa müzakere edilirken, Millî Birlik Hükümetinin kabul ettiği bir karar üzerine yeni partilerin kurulması çalışmalarına da başlandı. Bu arada iki yeni parti Türk siyasi hayatında yer aldı: Adalet Partisi ve Yeni Türkiye Partisi.

Anayasa Kurucu Meclisten çıktıktan sonra muhtelif siyasi partiler, bu tasarıının halkoyunca kabul edilmesini temin için yaptıkları konuşma ve propagandaların iki istikamette geliştiğini mü-

şahede etmekteyiz. Kurucular Meclisinde herhangi bir temsilci bulunmayan A. Partisi, zahiren Anayasasının kabulü lehine bir propaganda temasını işlemiştir ise de, üstü kapalı sözlerle seçmen vatandaşı kırmızı oy vermeğe teşvik etmiştir. Diğer üç parti ise, gayet şarlıh olarak seçmen vatandaşı bu anayasaya beyaz oy vermeğe davet etmiştir.

Böyle bir hava içersinde halkoyuna sunulan Anayasa büyük bir çoğunlukla kabul edilerek yürürlüğe girmiştir.

Halkoyu neticelerini aşağıdaki tabloda görmek mümkündür:

1961 Halkoyu Neticeleri :

Seçmen adedi : 12.731.037

Reyini kullanan: 10.249.423.

Reyini kullanmayan: 2.481.614; nisbeti: % 19,50

Referandumda iştirak nisbeti: % 80,50

Seçmen adedine nisbetle EVET yüzdesi: % 49,50

Seçmen adedine nisbetle HAYIR yüzdesi: % 31,00

Iştirake göre EVET yüzdesi: % 61,49

Iştirake göre HAYIR yüzdesi: % 38,51.

Referandumda katılan 67 vilâyetin 12 tanesi ekseriyet halinde HAYIR deşitri. Bu vilâyetler şunlardır :

Aydın, Bolu, Bursa, Çorum, Denizli, Diyarbakır, İzmir, Kütahya, Manisa, Sakarya, Samsun ve Zonguldak. Burada bir noktaya dikkati çekmek gereklir ki, Anayasasının halkoyuna sunulmasında kırmızı oy vermiş olan vilâyetlerin hemen hemen hepsinde seçimleri A. Partisi kazanmıştır.

Bir de şu noktaya işaret etmek gerekmek; memleketimizin şarık vilâyetleri umumiyetle anayasayı tasvip eden bir davranıştı gösterdiği halde, garp vilâyetleri daha çok kırmızı rey vermişlerdir.

Halkoyunun büyük bir çoğunlukla müsbet bir istikamette tecelli etmesi, partiler arasında bir yarışma mevzuu olmuştur. Her parti, müsbet reylerin kendi tesiriyle elde edilmiş olduğunu iddia etmiş ve yapılacak parlamento seçimlerini kendi partisi açısından değerlendirimeğe başlamıştır. Basının da bu kampanyaya katılmaması neticesinde, bilhassa C.H. Partisi çevreleri, seçmen kütlesi üz-

rinde bir iktidar partisi tesiri göstermeye başlayınca, Millî Birlik Komitesi Hükümeti, bir tebliğ ile, halkoyu neticelerinin tefsir ve tahlili ve çeşitli açılardan değerlendirilmesini yasaklamıştır.

Nihayet 1961 seçimleri, daha yukarıda bahsettiğimiz nisbi temsil esası üzerinden yapılmış ve bu seçimlere dört parti iştirak etmiştir: C.H.P.; A.P.; Y.T.P. ve C.K.M.P.

Ancak bir noktaya işaret etmek gerektir ki, 27 Mayıs 1960 ihtilâl hareketinden sonra memleket sâthında ancak iki parti kalmıştır: C.H.P. ve C.K.M.P. Adalet Partisi ile Yeni Türkiye Partisi henüz kuruluş safhasında olduklarıdan her ilde teşkilata sahip bulunmuyorlardı. Bu bakımından C.H. Partisinin 67 ilde seçime katılmasına karşılık, A. Partisi 62 ilde, C.K.M. Partisi 61 seçim çevresinde ve nihayet Y.T. Partisi de 51 ilde seçimlere katılmıştır. Bu yeni partilerin bazı illerde seçimlere iştiraki tamamen sembolik mahiyette olmuştur.

1961 Seçimlerinin Neticeleri :

1961 seçimlerinin neticelerini aşağıdaki tablodâa görmek mümkündür :

Seçmen adedi : 12.925.395

Reyini kullanan : 10.522.716.

Reyini kullanmayan: 2.402.679. nisbeti: % 18,59

İştirak nisbeti: % 81,41.

Muteber oy: 10.138.035.

Partilerin kazandıkları muteber rey sayısı da aşağıda gösterilmiştir :

A.P. 3.527.435

C.H.P. 3.724.752

C.K.M.P. 1.415.390

Y.T.P. 1.391.934.

Partiller kazanmış oldukları bu reyler karşısında parlamento içerisinde hizalarında gösterilen milletvekili ve senatörleri de kazanmış bulunmaktadır :

Partiler	Milletvekili	Senatör
A.P.	156	68
C.H.P.	173	35
C.K.M.P.	54	16
Y.T.P.	64	27
Bağımsız	2	2
Tabii üye	—	22
Cumhur Başkanlığından Seçilen üyeleri		15
	449	188 (3 senatörlük açığıdır.)

1961 seçimlerinden sonra partilerin Parlamento içersinde (Millet Meclisi ve Cumhuriyet Senatosu beraber) nisbî kuvvetlerini tesbit edebilmek için, kazanmış oldukları muiteber rey sayısını, seçime katıldıkları il adedine bölmek ve bundan sonra yüzdelerini bulmamak icap eder.

Bu ameliyeyi yaptığımız yankıt şu neticeyi elde ederiz :

Partiler	Seçime katıldıkları		
	Aldıkları rey	il sayısı	Nisbeti %
A.P.	3.527.435	62	56.732
C.H.P.	3.724.752	67	55.593
Y.T.P.	1.391.934	51	25.332
C.K.M.P.	1.415.390	61	23.203

Şimdi bu neticeleri yüzde itibariyle değerlendirecek olursak, bütün memleket içersinde partilerin temsil ettiğleri nisbî kuvvetlerini tesbit etmek mümkün olur. Böyle bir ameliyeyenin neticesinde partilerin yüzde itibariyle kuvvetleri aşağıdaki tabloda gösterilmişdir :

Partiler	% itibariyle nisbî kuvvetleri
A.P.	% 35,80
C.H.P.	% 34,08
Y.T.P.	% 15,70
C.K.M.P.	% 14,50

Kullanılan muiteber reylerin partiler arasında yüzde itibariyle dağılışı da aşağıdaki tabloda yer almaktadır :

Partiler	Kazandıkları muiteber rey yüzdesi
A.P.	% 34,79
C.H.P.	% 36,76
Y.T.P.	% 13,72
C.K.M.P.	% 13,96

Aşağıya koyduğumuz bir tablo da, seçime girdiği yerdeki aldığı reylerin muiteber oya nisbetini göstermektedir :

Partiler	Seçime katıldığı il sayısı	Aldığı oyun muiteber reye nisbeti
A.P.	62	% 35,89
C.H.P.	67	% 32,64
Y.T.P.	51	% 17,51
C.K.M.P.	61	% 13,96

Bu arastırmamızı nihayet vermeden son bir iki nokta üzerinde daha durmak istiyoruz. Bnlardan bir tanesi, il adedi itibariyle partilerin kazançları ve bunların birbiri ile mukayesesidir. Buna bir nezze ihtiyaç vardır. Çünkü 1961 seçimlerini müteakip, C.H. Partisi beklediği neticeyi elde edemeyince, bunu bir fırsat telâkki eden A. Partisi, seçimlerin ekseriyet usulü ile yapılmış olması hâlinde, C.H. Partisinin çok az sayıda temsilci kazanacağını ileri sürmüşt ve bu iddia uzun zaman polemik mevzuu olmuştur. Eğer 1961 seçimleri ekseriyet usulü ile yapılmış olsa idi, partileri çıkartacakları milletvekili ve senatör sayısı şöyle olurdu :

Partiler	Milletvekili	Senatör
A.P.	215	73
C.H.P.	120	37
Y.T.P.	91	31
C.K.M.P.	24	9

Yukarıdaki tablo gayet bâriz bir şekilde gösteriyor ki, C. H. Partisinin çok az bir temsilci ile seçimlerde muvaffak olamayacağı iddiası varid değildir.

Bir de şu noktaya işaret etmek isteriz: 1957 seçimlerinde C.H. Partisi 1954 seçimlerine rüzaran büyük bir muvaffakiyet sağlamış ve bunu da şarttan gelen bir sağ duyuya borçlu olmuştur. Anaya-

sanın referandumu arzedilmesinden sonra, görüldü ki, aşağı yukarı bütün şark vilâyetleri Anayasayı tasvip ederek beyaz rey kullanılar. O zaman yapılan yanlış tefsirlerden biri de, C.H. Partisinin bu bölgede çok kuvvetli olduğu istikametinde tecelli etti. Ancak seçimler bârîz bir surette göstermiştir ki, şark vilâyetlerinde C.H. Partisi değil, Y.T. Partisi kuvvetlidir. 1957 seçimlerinde C.H. Partisinin kazandığı bütün şark illerinde bu sefer seçimleri Y.T. Partisi kazanmıştır.

Nihayet bir noktaya daha temas etmek isteriz. Vilâyetler itibarıyle yapılmış olan seçimlerde, partilerden biri, diğerlerine nazaran nisbî bir üstünlük sağlamıştır. Eğer bu nisbî üstünlükleri dikkat nazarına alarak bir tasnif yapılacak olursa, 26 ilde A. Partisinin, 17 ilde Y.T. Partisinin, 17 ilde C.H. Partisinin ve 7 ilde de C.K.M. Partisinin nisbî bir çoğunluk sağlamış olduklarını söylemek mümkündür.

Bizim bu araştırmamızda esas olarak ele alınan rakamlar, bütün memlekete ve illere şâmil olan rakamlardır. Bir seçim sosyolojisi bakımından bunların ifade ettiği değer, global olmaktan ile ri gidemez. Daha derinliğine araştırmaların yapılması hiç şüphesiz ki mümkündür ve bunun için de kâfi derecede malumat elimizde mevcuttur. Bunları sırasıyla tasnif etmek ve çeşitli açıllardan değerlendirmek şüphesiz ki çok iyi bir çalışma olurdu. Ancak şunu da belirtmek icap eder ki, uzun zamanlar bu gibi çalışmaların değeri memleketimizde lâyıkî veçhile anlaşılılamamış ve bazı münferit çalışmalar da fazla tesirli olmamıştır. Bundan böyle bu sahâdaki çalışmaların daha verimli olabilmesi için, vilâyetlerin her biri üzerinde ayrı ayrı durmak, hususiyetlerini dikkat nazarına almak ve hattâ mahallinde anketler tertip ederek halkın davranışını tesbit etmek icap eder. Ancak şuna da işaret etmek yerinde olur ki, böyle bir çalışma ve araştırma, ferdî - olmaktan ziyade, kollektif bir çalışma içap ettirir.

S E Ç İ M N E T İ C E L E R İ

A D A N A

1950 Seçimleri :

Seçmen sayısı 195.544
 Reyini kullanan ... 174.969
 İst. Nisbeti %89,47

1954 Seçimleri :

Seçmen sayısı 233.293
 Reyini kullanan ... 222.000
 İst. Nisbeti %95,15

Partiler	Aldıkları oy	%
D.P.	91.178	53,09
C.H.P.	77.049	44,86
C.M.P.	— 3.515	2,05

Partiler	Aldıkları oy	%
D.P.	107.444	49,29
C.H.P.	99.741	44,86
C.M.P.	2.610	1,20
T.K.P.	8.178	3,75
Bağımsız	—	—

1957 Seçimleri :

Seçmen adedi 297.660
 Reyini kullanan ... 277.764
 İst. Nisbeti %76,51

1961 Seçimleri :

Seçmen sayısı 298.069
 Reyini kullanan ... 253.053
 İst. Nisbeti %85

Partiler	Aldıkları oy	%
D.P.	96.145	42,40
C.H.P.	125.145	53,13
C.M.P.	700	0,30
Hür. P.	4.897	2,16

Partiler	Aldıkları oy	%
A.P.	126.365	51,29
C.H.P	108.161	43,90
C.K.M.P.	10.347	4,20
Y.T.P.	—	—

H A L K O Y U :

Seçmen sayısı 291.372
 Sandık sayısı 1.275
 Reyini kullanan ... 220.555
 Muteber rey 219.958
 Muteber olmayan rey ... 597

Evet sayısı 121.451
 Hayır sayısı 98.507
 İştirak nübeti % 76
 Evet % desı % 55
 Hayır % desı % 45

S E Ç İ M N E T İ C E L E R İ

A D I Y A M A N

1950 Seçimleri :

Seçmen sayısı 70.608
 Reyini kullanan 63.734
 İst. Nisbeti %90,26

1954 Seçimleri :

Seçmen sayısı 83.640
 Reyini kullanan ... 77.925
 İst. Nisbeti % 93,16

Partiler	Aldıkları oy	%	Partiler	Aldıkları oy	%
D.P.	36.561	58,27	D.P.	44.497	60,24
C.H.P.	26.183	41,72	C.H.P.	33.428	39,69
C.M.P.	—		C.M.P.	—	

1957 Seçimleri :

Seçmen sayısı 92.843
 Reyini kullanan 75.891
 İst. Nisbeti %82,19

1961 Seçimleri :

Seçmen sayısı 103.610
 Reyini kullanan ... 85.114
 İst. Nisbeti %82

Partiler	Aldıkları oy	%	Partiler	Aldıkları oy	%
D.P.	37.613	49,78	A.P.	2.372	2,86
C.H.P.	28.730	37,33	C.H.P.	31.034	37,52
C.M.P.	254	0,33	C.K.M.P.	8.881	10,73
Hür P.	9.294	12,14	Y.T.P.	40.423	48,87

H A L K O Y U :

Seçmen sayısı 102.365
 Sandık sayısı 425
 Reyini kullanan 86.451
 Muteber rey 86.321
 Muteber olmayan rey ... 130

Evet sayısı 57.512
 Hayır sayısı 28.809
 İştirak nisbeti % 84
 Evet % desı % 67
 Hayır % desı % 33

S E Ç İ M N E T İ C E L E R İ

A F Y N O N

1950 Seçimleri :

Seçmen sayıısı 159.106
 Reyini kullanan ... 144.233
 İst. Nisbeti %90,65

1954 Seçimleri :

Seçmen sayıısı 179.691
 Reyini kullanan ... 154.441
 İst. Nisbeti %85,9

Partiler	Aldıkları oy	%	Partiler	Aldıkları oy	%
D.P.	81.491	56,93	D.P.	89.966	58,23
C.H.P.	48.353	33,78	C.H.P.	40.872	26,45
C.M.P.	13.289	9,28	C.M.P.	23.652	15,31
			Bağımsız	363	

1957 Seçimleri :

Seçmen sayıısı 198.451
 Reyini kullanan ... 150.948
 İst. Nisbeti %76,80

1961 Seçimleri :

Seçmen sayıısı 218.629
 Reyini kullanan ... 178.421
 İst. Nisbeti %82

Partiler	Aldıkları oy	%	Partiler	Aldıkları oy	%
D.P.	73.252	48,13	A.P.	47.715	28,36
C.H.P.	45.539	29,92	C.H.P.	42.032	24,98
C.M.P.	33.625	21,03	C.K.M.P.	76.349	45,39
Hür P.	—		Y.T.P.	1.972	1,17

H A L K O Y U :

Seçmen sayıısı 217.208
 Sandık sayısı 905
 Reyini kullanan 180.191
 Muteber rey 179.672
 Muteber olmayan rey ... 519

Evet sayısı 107.039
 Hayır sayısı 73.633
 İştirak nisbeti % 83
 Evet % desı % 50
 Hayır % desı % 40

S E Ç İ M N E T İ C E L E R İ

A Ğ R I

1950 Seçimleri :

Seçmen sayısı 57.424
 Reyini kullanan ... 53,180
 İst. Nisbeti %92,61

1954 Seçimleri :

Seçmen sayısı 64.099
 Reyini kullanan ... 61.017
 İst. Nisbeti 95,18

Partiler	Aldıkları oy	%	Partiler	Aldıkları oy	%
D.P.	34.115	64,64	D.P.	42.222	71,04
C.H.P.	18.664	35,36	C.H.P.	17.208	28,96
C.M.P.	—		C.M.P.	—	
			Bağımsız	2.421	

1957 Seçimleri :

Seçmen sayısı 70.648
 Reyini kullanan 58.433
 İst. Nisbeti %82,71

1961 Seçimleri :

Seçmen sayısı 81.844
 Reyini kullanan ... 69.768
 İst. Nisbeti %85

Partiler	Aldıkları oy	%	Partiler	Aldıkları oy	%
D.P.	29.079	50,16	A.P.	7.411	11,02
C.H.P.	24.012	41,42	C.H.P.	21.759	32,35
C.M.P.	4.854	8,37	C.K.M.P.	23.094	34,34
Hür. P.	—		Y.T.P.	14.947	22,26

H A L K O Y U :

Seçmen sayısı 80.423
 Sandık sayısı 595
 Reyini kullanan 71.011
 Muteber rey 70.642
 Muteber olmayan rey ... 396

Evet sayısı 58.543
 Hayır sayısı 12.099
 İştirak nisbeti % 88
 Evet % desı % 83
 Hayır % desı % 17

S E Ç İ M N E T İ C E L E R İ

A M A S Y A

1950 Seçimleri :

Seçmen sayısı 85.638
 Reyini kullanan 79.849
 İst. Nisbeti %93,24

1954 Seçimleri :

Seçmen sayısı 96.231
 Reyini kullanan ... 91.625
 İst. Nisbeti %95,29

Partiler	Aldıkları oy	%
D.P.	42.199	54,16
C.H.P.	35.707	45,83
C.M.P.	—	

Partiler	Aldıkları oy	%
D.P.	49.014	54,48
C.H.P.	36.625	40,71
C.M.P.	4.324	4,81

1957 Seçimleri :

Seçmen sayısı 109.962
 Reyini kullanan ... 93.398
 İst. Nisbeti %85,05

1961 Seçimleri :

Seçmen sayısı 124.211
 Reyini kullanan ... 108.786
 İst. Nisbeti %88

Partiler	Aldıkları oy	%
D.P.	43.169	46,25
C.H.P.	41.892	45,14
C.M.P.	6.853	7,42
Hür. P.	1.095	1,18

Partiler	Aldıkları oy	%
A.P.	55.548	53,87
C.H.P.	39.940	38,73
C.K.M.P.	7.469	7,24
Y.T.P.	—	

H A L K O Y U :

Seçmen sayısı 119.024
 Sandık sayısı 534
 Reyini kullanan 108.144
 Muteber rey 107.564
 Muteber olmayan rey ... 580

Evet sayısı 60.806
 Hayır sayısı 46.758
 İştirak nisbeti % 91
 Evet % desı % 57
 Hayır % desı % 43

S E Ç İ M . N E T İ C E L E R İ

A N K A R A

1950 Seçimleri :

Seçmen sayısı 342.126
 Reyini kullanan ... 307.716
 İst. iNcbeti %89,94

1954 Seçimleri :

Seçmen sayısı 421.625
 Reyini ku'llanan ... 366.256
 İst. Nisbeti %86,86

Partiler	Aldıkları oy	%	Partiler	Aldıkları oy	%
D.P.	146.931	49,19	D.P.	181.790	50,57
C.H.P.	126.016	42,18	C.H.P.	141.957	39,49
C.M.P.	25.771	8,63	C.M.P.	35.685	9,93

1957 Seçimleri :

Seçmen sayısı 598.549
 Reyini kullanan ... 388.344
 İst. Nisbeti %64,88

1961 Seçimleri :

Seçmen sayısı 591.937
 Reyini kullanan ... 479.682
 İst. Nisbeti %81

Partiler	Aldıkları oy	%	Partiler	Aldıkları oy	%
D.P.	145.149	37,34	A.P.	92.734	19,78
C.H.P.	176.327	45,82	C.H.P.	181.147	38,64
C.M.P.	50.064	13,38	C.K.M.P.	166.535	35,52
Hür. P.	16.072	3,44	Y.T.P.	23.646	5,04

H A L K O Y U :

Seçmen sayısı 577.523
 Sandık sayısı 2.380
 Reyini kullanan 469.275
 Muteber rey 468.088
 Muteber olmayan rey ... 1.187

Evet sayısı 320.199
 Hayır sayısı 147.889
 İştirak nisbeti % 81
 Evet % desı % 68
 Hayır % desı % 32

S E Ç İ M N E T İ C E L E R İ

A N T A L Y A

1950 Seçimleri :

Seçmen sayısı 129.517
 Reyini kullanan ... 113.312
 İst. Nisbeti. %87,48

1954 Seçimleri :

Seçmen sayısı 152.582
 Reyini kullanan ... 133.992
 İst. Nisbeti %87,81

Partiler	Aldıkları oy	%
D.P.	67.749	64,57
C.H.P.	37.162	35,42
C.M.P.	—	—

Partiler	Aldıkları oy	%
D.P.	82.553	63,79
C.H.P.	46.852	36,20
C.M.P.	—	—

1957 Seçimleri :

Seçmen sayısı 176.009
 Reyini kullanan ... 131.065
 İst. Nisbeti %74,46

1961 Seçimleri :

Seçmen sayısı 193.416
 Reyini kullanan ... 154.735
 İst. Nisbeti % 80

Partiler	Aldıkları oy	%
D.P.	65.851	51,05
C.H.P.	52.730	40,81
C.M.P.	1.414	1,09
Hür. P.	8.994	7,04

Partiler	Aldıkları oy	%
A.P.	90.614	61,12
C.H.P.	51.952	35,14
C.K.M.P.	5.560	3,75
Y.T.P.	—	—

H A L K O Y U :

Seçmen sayısı 190.983
 Sandık sayısı 821
 Reyini kullanan ... 134.013
 Muteber rey 133.349
 Muteber olmayan rey ... 664

Evet sayısı 68.369
 Hayır sayısı 64.980
 İştirak nisbeti % 70
 Evet % desı % 51
 Hayır yüzdesi % 49

S E Ç İ M N E T İ C E L E R İ

A R T V İ N

1950 Seçimleri :

Seçmen sayısı 73.768
 Reyini kullanan ... 60.866
 İst. Nisbeti %82,51

1954 Seçimleri :

Seçmen sayısı 77.978
 Reyini kullanan ... 66.712
 İst. Nisbeti %85,55

Partiler	Aldıkları oy	%
D.P.	30.572	54,07
C.H.P.	24.031	42,50
C.M.P.	1.936	3,42

Partiler	Aldıkları oy	%
D.P.	39.662	62,42
C.H.P.	23.871	37,57
C.M.P.	—	

1957 Seçimleri :

Seçmen sayısı 87.449
 Reyini kullanan ... 64.413
 İst. Nisbeti %73,66

1961 Seçimleri :

Seçmen sayısı 91.835
 Reyini kullanan ... 69.549
 İst. Nisbeti % 76

Partiler	Aldıkları oy	%
D.P.	31.321	49,71
C.H.P.	25.276	39,93
C.M.P.	440	0,63
Hür. P.	6.110	9,73

Partiler	Aldıkları oy	%
A.P.	30.197	45,80
C.H.P.	29.158	44,23
C.K.M.P.	6.563	9,95
Y.T.P.	—	

H A L K O Y U :

Seçmen sayısı 91.412
 Sandık sayısı 388
 Reyini kullanan ... 57.727
 Muteber rey 57.612
 Muteber olmayan rey ... 115

Evet sayısı 44.809
 Hayır sayısı 12.803
 İştirak nisbeti % 63
 Evet % desı % 78
 Hayır % desı % 22

S E Ç İ M N E T İ C E L E R İ

A Y D I N

1950 Seçimleri :

Seçmen sayısı 158.996
 Reyini kullanan ... 145.583
 İst. Nisbeti %91,56

1954 Seçimleri :

Seçmen adedi 182.587
 Reyini kullanan ... 163.896
 İst. Nisbeti %89,76

Partiler	Aldıkları oy	%	Partiler	Aldıkları oy	%
D.P.	79.209	54,96	D.P.	105.644	64,62
C.H.P.	62.908	43,63	C.H.P.	53.699	33,28
C.M.P.	46	0,03	C.M.P.	3.641	1,43
Bağımsız	2.007	1,43	Bağımsız	230	

1957 Seçimleri :

Seçmen sayısı 222.379
 Reyini kullanan ... 181.943
 İst. Nisbeti %82,25

1961 Seçimleri :

Seçmen sayısı 234.019
 Reyini kullanan ... 199.397
 İst. Nisbeti % 85

Partiler	Aldıkları oy	%	Partiler	Aldıkları oy	%
D.P.	110.147	60,53	A.P.	124.272	64,39
C.H.P.	63.182	35,01	C.H.P.	59.587	30,87
C.M.P.	4.014	2,21	C.K.M.P.	7.326	3,79
Hür. P.	4.144	2,20	Y.T.P.	1.790	0,92

H A L K O Y U :

Seçmen sayısı 231.044
 Sandık sayısı 936
 Reyini kullanan ... 191.757
 Muteber rey 190.845
 Muteber olmayan rey ... 912

Evet sayısı 83.924
 Hayır sayısı 106.921
 İştirak nisbeti % 83
 Evet % desı % 44
 Hayır % desı % 56

S E Ç İ M N E T İ C E L E R İ**B A L I K E S İ R****1950 Seçimleri :**

Seçmen sayısı 263.840
 Reyini kullanan ... 245.628
 İst. Nisbeti %93,06

1954 Seçimleri :

Seçmen sayısı 292.528
 Reyini kullanan ... 263.406
 İst. Nisbeti % 90

Partiler	Aldıkları oy	%
D.P.	142.297	58,46
C.H.P.	101.035	41,52
C.M.P.	—	

Partiler	Aldıkları oy	%
D.P.	163.265	62,59
C.H.P.	91.329	35,01
C.M.P.	6.244	2,39

1957 Seçimleri :

Seçmen sayısı 334.684
 Reyini kullanan ... 267.368
 İst. Nisbeti %76,55

1961 Seçimleri :

Seçmen sayısı 347.876
 Reyini kullanan ... 294.906
 İst. Nisbeti % 85

Partiler	Aldıkları oy	%
D.P.	143.732	54,76
C.H.P.	92.020	35,07
C.M.P.	4.253	1,61
Hür. P.	22.475	8,55

Partiler	Aldıkları oy	%
A.P.	167.088	58,52
C.H.P.	101.784	35,65
C.K.M.P.	11.933	4,19
Y.T.P.	4.670	1,63

H A L K O Y U :

Seçmen sayısı 345.051
 Sandık sayısı 1.481
 Reyini kullanan 294.428
 Muteber rey 293.051
 Muteber olmayan rey ... 1.377

Evet sayısı 154.507
 Hayır sayısı 138.544
 İştirak nisbeti % 85
 Evet % desı % 53
 Hayır % desı % 47

S E Ç İ M N E T İ C E L E R İ

B İ L E C İ K

1950 Seçimleri :

Seçmen sayısı 66.666
 Reyini kullanan 62.770
 İst. Nisbeti %94,15

1954 Seçimleri :

Seçmen sayısı 71.944
 Reyini kullanan ... 65.787
 İst. Nisbeti %91,44

Partiler	Aldıkları oy	%	Partiler	Aldıkları oy	%
D.P.	32.608	54,01	D.P.	35.346	56,36
C.H.P.	27.772	45,99	C.H.P.	25.676	40,94
C.M.P.	—		C.M.P.	1.668	2,68

1957 Seçimleri :

Seçmen sayısı 76.836
 Reyini kullanan 65.433
 İst. Nisbeti %85,47

1961 Seçimleri :

Seçmen sayısı 79.753
 Reyini kullanan ... 69.463
 İst. Nisbeti % 87

Partiler	Aldıkları oy	%	Partiler	Aldıkları oy	%
D.P.	31.748	48,79	A.P.	33.900	50,80
C.H.P.	26.636	41,01	C.H.P.	27.684	41,49
C.M.P.	2.087	6,98	C.K.M.P.	5.140	7,70
Hür. P.	4.544	3,21	Y.T.P.	—	

H A L K O Y U :

Seçmen sayısı	79.055	Evet sayısı	40.981
Sandık sayısı	346	Hayır sayısı	27.187
Reyini kullanan	68.596	İştirak nisbeti	% 87
Muteber rey	68.168	Evet % desı	% 60
Muteber olmayan rey ...	428	Hayır % desı	% 40

S E Ç İ M N E T İ C E L E R İ**B İ N G Ö L****1950 Seçimleri :**

Seçmen sayısı 35.469
 Reyini kullanan 32.734
 İst. Nisbeti %92,28

1954 Seçimleri :

Seçmen sayısı 40.312
 Reyini kullanan ... 36.949
 İst. Nisbeti %91,65

Partiler	Aldıkları oy	%
D.P.	9.021	34,32
C.H.P.	15.700	59,74
C.M.P.	—	
Bağımsız	1.559	5,03

Partiler	Aldıkları oy	%
D.P.	13.340	45,64
C.H.P.	8.255	28,24
C.M.P.	4.530	6,09
Bağımsız	10.824	14,02

1957 Seçimleri :

Seçmen sayısı 47.156
 Reyini kullanan 38.259
 İst. Nisbeti %81,00

1961 Seçimleri :

Seçmen sayısı 51.909
 Reyini kullanan ... 42.042
 İst. Nisbeti % 81

Partiler	Aldıkları oy	%
D.P.	13.218	41,34
C.H.P.	11.615	36,39
C.M.P.	2.242	7,01
Hür. P.	1.207	3,77

Partiler	Aldıkları oy	%
A.P.	—	
C.H.P.	12.768	31,06
C.K.M.P.	4.814	11,71
Y.T.P.	22.442	54,61

H A L K O Y U :

Seçmen sayısı 51.644
 Sandık sayısı 352
 Reyini kullanan 45.639
 Muteber rey 45.456
 Muteber olmayan rey ... 183

Evet sayısı 36.204
 Hayır sayısı 9.252
 İştirak nisbeti % 88
 Evet % desı % 80
 Hayır % desı % 20

S E Ç İ M N E T İ C E L E R İ

B İ T L İ S

1950 Seçimleri :

Seçmen sayısı 30.505
 Reyini kullanan 27.707
 İst. Nisbeti %90,81

1954 Seçimleri :

Seçmen sayısı 36.142
 Reyini kullanan ... 32.906
 İst. Nisbeti %91,04

Partiler	Aldıkları oy	%
D.P.	7.984	30,27
C.H.P.	16.025	60,75
C.M.P.	—	
Bağımsız	2.366	8,97

Partiler	Aldıkları oy	%
D.P.	20.766	75,04
C.H.P.	6.904	22,95
Bağımsız	3.250	2,00

1957 Seçimleri :

Seçmen adedi 40.649
 Reyini kullanan 32.651
 İst. Nisbeti %82,32

1961 Seçimleri :

Seçmen sayısı 45.830
 Reyini kullanan ... 37.960
 İst. Nisbeti % 83

Partiler	Aldıkları oy	%
D.P.	19.753	60,89
C.H.P.	12.135	37,43
C.M.P.	408	1,24
Hür. P.	137	0,42

Partiler	Aldıkları oy	%
A.P.	—	
C.H.P.	11.496	30,84
C.K.M.P.	8.310	22,30
Y.T.P.	17.465	46,81

H A L K O Y U :

Seçmen sayısı 45.343
 Sandık sayısı 302
 Reyini kullanan 39.491
 Muteber rey 39.348
 Muteber olmayan rey ... 143

Evet sayısı 26.174
 Hayır sayısı 13.174
 İştirak nisbeti % 87
 Evet % desı % 67
 Hayır % desı % 33

S E Ç İ M N E T İ C E L E R İ**B O L U****1950 Seçimleri :**

Seçmen sayısı 137.208
 Reyini kullanan 123.661
 İst. Nisbeti 90,12

1954 Seçimleri :

Seçmen sayısı 147.301
 Reyini kullanan ... 126.088
 İst. Nisbeti %85,56

Partiler	Aldıkları oy	%
D.P.	80.576	65,14
C.H.P.	38.577	31,19
C.M.P.	4.526	3,65

Partiler	Aldıkları oy	%
D.P.	85.656	67,47
C.H.P.	35.771	28,18
C.M.P.	5.510	4,35
Bağımsız	27	

1957 Seçimleri :

Seçmen sayısı 161.945
 Reyini kullanan ... 132.008
 İst. Nisbeti %81,51

1961 Seçimleri :

Seçmen sayısı 174.741
 Reyini kullanan ... 144.589
 İst. Nisbeti % 83

Partiler	Aldıkları oy	%
D.P.	70.222	54,00
C.H.P.	50.096	38,50
C.M.P.	9.590	7,47
Hür. P.	—	

Partiler	Aldıkları oy	%
A.P.	32.353	23,23
C.H.P.	40.150	28,83
C.K.M.P.	26.497	19,03
Y.T.P.	40.321	28,95

H A L K O Y U :

Seçmen sayısı 173.604
 Sandık sayısı 883
 Reyini kullanan 143.432
 Muteber rey 142.970
 Muteber olmayan rey ... 462

Evet sayısı 64.246
 Hayır sayısı 78.724
 İştirak nisbeti % 83
 Evet % desı % 45
 Hayır % desı % 55

S E Ç İ M N E T İ C E L E R İ

B U R D U R

1950 Seçimleri :

Seçmen sayısı 61.237
 Reyini kullanan 56.165
 İst. Nisbeti %91.71

1954 Seçimleri :

Seçmen sayısı 80.839
 Reyini kullanan ... 63.792
 İst. Nisbeti %78,91

Partiler	Aldıkları oy	%
D.P.	26.450	55,19
C.H.P.	14.479	30,21
C.M.P.	189	0,40
Bağımsız	6.804	14,20

Partiler	Aldıkları oy	%
D.P.	36.743	59,02
C.H.P.	25.911	40,08
C.M.P.	—	—

1957 Seçimleri :

Seçmen sayısı 70.486
 Reyini kullanan 62.695
 İst. Nisbeti %79,04

1961 Seçimleri :

Seçmen sayısı 88.217
 Reyini kullanan ... 70.696
 İst. Nisbeti % 80

Partiler	Aldıkları oy	%
D.P.	20.540	33,36
C.H.P.	19.605	30,59
C.M.P.	—	—
Hür. P.	22.550	35,75

Partiler	Aldıkları oy	%
A.P.	24.600	36,82
C.H.P.	29.595	44,29
C.K.M.P.	—	—
Y.T.P.	13.593	20,34

H A L K O Y U :

Seçmen sayısı 87.370
 Sandık sayısı 367
 Reyini kullanan ... 68.535
 Muteber rey 68.297
 Muteber olmayan rey ... 238

Evet sayısı 48.242
 Hayır sayısı 20.055
 İştirak nisbeti % 78
 Evet % desı % 71
 Hayır % desı % 29

S E Ç İ M N E T İ C E L E R İ

B U R S A

1950 Seçimleri :

Seçmen sayısı 257.205
 Reyini kullanan ... 237.121
 İst. Nisbeti %92,19

1954 Seçimleri :

Seçmen sayısı 294.004
 Reyini ku'lunan ... 255.470
 İst. Nisbeti %86,89

Partiler	Aldıkları oy	%
D.P.	138.431	58,66
C.H.P.	97.557	41,34
C.M.P.	—	

Partiler	Aldıkları oy	%
D.P.	158.381	63,24
C.H.P.	76.347	30,48
C.M.P.	15.725	6,27

1957 Seçimleri :

Seçmen sayısı 337.035
 Reyini kullanan ... 271.229
 İst. Nisbeti %80,00

1961 Seçimleri :

Seçmen sayısı 365.573
 Reyini kullanan ... 310.750
 İst. Nisbeti % 85

Partiler	Aldıkları oy	%
D.P.	156.588	58,09
C.H.P.	78.062	28,96
C.M.P.	14.346	5,33
Hür. P.	20.233	7,50

Partiler	Aldıkları oy	%
A.P.	188.362	63,06
C.H.P.	87.410	29,26
C.K.M.P.	16.792	5,62
Y.T.P.	6.114	2,04

H A L K O Y U :

Seçmen sayısı 359.934
 Sandık sayısı 1.459
 Reyini kullanan 306.079
 Muteber rey 304.584
 Muteber olmayan rey ... 1.495

Evet sayısı 143.433
 Hayır sayısı 161.151
 İştirak nisbeti % 85
 Evet % desı % 47
 Hayır % desı % 53

S E Ç İ M N E T İ C E L E R İ

Ç A N A K K A L E

1950 Seçimleri :

Seçmen sayısı 145.615
 Reyini kullanan 124.980
 İst. Nisbeti %85,83

1954 Seçimleri :

Seçmen sayısı 148.741
 Reyini kullanan ... 131.869
 İst. Nisbeti %88,70

Partiler	Aldıkları oy	%
D.P.	77.296	62,63
C.H.P.	45.852	37,15
C.M.P.	189	0,15
Bağımsız	75	0,06

Partiler	Aldıkları oy	%
D.P.	80.301	63,40
C.H.P.	41.715	32,15
C.M.P.	4.634	3,66

1957 Seçimleri :

Seçmen sayısı 167.187
 Reyini kullanan ... 136.178
 İst. Nisbeti %81,45

1961 Seçimleri :

Seçmen sayısı 174.089
 Reyini kullanan ... 145.796
 İst. Nisbeti % 84

Partiler	Aldıkları oy	%
D.P.	75.124	55,78
C.H.P.	48.511	35,28
C.M.P.	6.050	4,31
Hür. P.	5.993	4,30

Partiler	Aldıkları oy	%
A.P.	43.730	30,99
C.H.P.	49.304	34,94
C.K.M.P.	13.942	9,88
Y.T.P.	33.720	23,89

H A L K O Y U :

Seçmen sayısı 171.974
 Sandık sayısı 775
 Reyini kullanan 147.506
 Muteber röy 146.769
 Muteber olmayan röy ... 737

Evet sayısı 76.580
 Hayır sayısı 70.189
 İştirak nisbeti % 86
 Evet % desı % 52
 Hayır % desı % 48

S E Ç İ M N E T İ C E L E R İ**C A N K I R I****1950 Seçimleri :**

Seçmen sayısı 93.822
 Reyini kullanan 86.208
 İst. Nisbeti %91,88

1954 Seçimleri :

Seçmen sayısı 98.338
 Reyini kullanan ... 88.012
 İst. Nisbeti %89,49

Partiler	Aldıkları oy	%
D.P.	47.857	61,04
C.H.P.	20.013	25,52
C.M.P.	4.186	5,34
Bağımsız	6.348	8,09

Partiler	Aldıkları oy	%
D.P.	42.992	57,55
C.H.P.	23.711	31,74
C.M.P.	9.594	10,70

1957 Seçimleri :

Seçmen sayısı 106.860
 Reyini kullanan 80.891
 İst. Nisbeti %74,30

1961 Seçimleri :

Seçmen sayısı 117.552
 Reyini kullanan ... 94.922
 İst. Nisbeti % 81

Partiler	Aldıkları oy	%
D.P.	28.169	35,41
C.H.P.	29.453	37,52
C.M.P.	19.722	24,59
Hür. P.	1.984	2,47

Partiler	Aldıkları oy	%
A.P.	12.741	14,15
C.H.P.	20.910	23,22
C.K.M.P.	56.166	62,39
Y.T.P.	—	—

H A L K O Y U :

Seçmen sayısı 115.994
 Sandık sayısı 583
 Reyini kullanan 98.539
 Muteber rey 98.182
 Muteber olmayan rey ... 357

Evet sayısı 54.802
 Hayır sayısı 43.380
 İştirak nisbeti % 85
 Evet % desı % 56
 Hayır % desı % 44

S E Ç İ M N E T İ C E L E R İ

Ç O R U M

1950 Seçimleri :

Seçmen sayısı 147.507
 Reyini kullanan 132.982
 İst. Nisbeti %90,15

1954 Seçimleri :

Seçmen sayısı 177.395
 Reyini kullanan ... 160.201
 İst. Nisbeti %91,30

Partiler	Aldıkları oy	%
D.P.	89.416	65,49
C.H.P.	47.105	34,50
C.M.P.	—	

Partiler	Aldıkları oy	%
D.P.	92.317	64,23
C.H.P.	51.403	35,76
Bağımsız	59.965	

1957 Seçimleri :

Seçmen sayısı 192.669
 Reyini kullanan ... 156.995
 İst. Nisbeti %80,48

1961 Seçimleri :

Seçmen sayısı 214.038
 Reyini kullanan ... 180.657
 İst. Nisbeti % 84

Partiler	Aldıkları oy	%
D.P.	71.161	45,53
C.H.P.	53.464	34,20
C.M.P.	27.537	17,74
Hür. P.	3.934	2,52

Partiler	Aldıkları oy	%
A.P.	89.903	53,62
C.H.P.	50.563	29,59
C.K.M.P.	27.507	16,09
Y.T.P.	—	

H A L K O Y U :

Seçmen sayısı 213.450
 Sandık sayısı 975
 Reyini kullanan ... 186.875
 Muteber rey 185.904
 Muteber olmayan rey ... 971

Evet sayısı 88.781
 Hayır sayısı 97.123
 İştirak nisbeti % 88
 Evet % desı % 48
 Hayır % desı % 52

S E Ç İ M N E T İ C E L E R İ

D E N İ Z L İ

1950 Seçimleri :

Seçmen sayısı 154.076
 Reyini kullanan ... 133.807
 İst. Nisbeti %86,84

1954 Seçimleri :

Seçmen sayısı 170.873
 Reyini kullanan ... 148.941
 İst. Nisbeti %88,16

Partiler	Aldıkları oy	%
D.P.	76.861	59,77
C.H.P.	51.734	40,23
C.M.P.	—	

Partiler	Aldıkları oy	%
D.P.	85.340	57,54
C.H.P.	62.350	42,45
C.M.P.	—	

1957 Seçimleri :

Seçmen sayısı 192.677
 Reyini kullanan ... 150.076
 İst. Nisbeti %80,48

1961 Seçimleri :

Seçmen sayısı 213.119
 Reyini kullanan ... 170.662
 İst. Nisbeti % 80

Partiler	Aldıkları oy	%
D.P.	78.536	51,10
C.H.P.	68.976	44,43
C.M.P.	2.197	1,36
Hür. P.	4.305	3,11

Partiler	Aldıkları oy	%
A.P.	92.355	56,40
C.H.P.	65.426	39,95
C.K.M.P.	2.904	1,77
Y.T.P.	2.119	1,29

H A L K O Y U :

Seçmen sayısı 210.814
 Sandık sayısı 824
 Reyini kullanan 160.522
 Muteber rey 159.911
 Muteber olmayan rey ... 611

Evet sayısı 78.137
 Hayır sayısı 81.774
 İştirak nisbeti % 76
 Evet % desı % 49
 Hayır % desı % 51

S E Ç İ M N E T İ C E L E R İ

D İ Y A R I B A K İ R

1950 Seçimleri :

Seçmen sayısı 121.840
 Reyini kullanan ... 98.148
 İst. Nisbeti %80,55

1954 Seçimleri :

Seçmen sayısı 132.535
 Reyini kullanan ... 122.955
 İst. Nisbeti %92,49

Partiler	Aldıkları oy	%	Partiler	Aldıkları oy	%
D.P.	53.989	52,91	D.P.	72.850	61,18
C.H.P.	48.066	47,09	C.H.P.	42.335	35,55
C.M.P.	—		T.K.P.	3.886	3,27
			Bağımsız	673	

1957 Seçimleri :

Seçmen sayısı 168.691
 Reyini kullanan ... 111.450
 İst. Nisbeti %66,00

1961 Seçimleri :

Seçmen sayısı 166.637
 Reyini kullanan ... 126.841
 İst. Nisbeti % 76

Partiler	Aldıkları oy	%	Partiler	Aldıkları oy	%
D.P.	54.829	48,92	A.P.	23.401	19,23
C.H.P.	34.048	39,22	C.H.P.	39.857	32,77
C.M.P.	916	0,06	C.K.M.P.	6.331	5,20
Hür. P.	22.582	20,04	Y.T.P.	52.012	42,75

H A L K O Y U :

Seçmen sayısı 163.983
 Sandık sayısı 881
 Reyini kullanan 138.793
 Muteber rey 137.891
 Muteber olmayan rey ... 902

Evet sayısı 78.137
 Hayır sayısı 81.774
 İştirak nisbeti % 76
 Evet % desı % 49
 Hayır % desı % 51

S E Ç İ M N E T İ C E L E R İ

E D İ R N E

1950 Seçimleri :

Seçmen sayısı	97.232
Reyini kullanan	89.355
İşt. Nisbeti	%91,89

1954 Seçimleri :

Seçmen sayısı	112.497
Reyini kullanan ...	103.559
İşt. Nisbeti	%92,05

Partiler	Aldıkları oy	%
D.P.	47.715	53,96
C.H.P.	36.657	41,45
C.M.P.	4.061	4,59

Partiler	Aldıkları oy	%
D.P.	62.915	61,46
C.H.P.	35.024	38,80
C.M.P.	3.821	3,73
Bağımsız	346	

1957 Seçimleri :

Seçmen sayısı	122.358
Reyini kullanan ...	104.413
İşt. Nisbeti	%85,33

1961 Seçimleri :

Seçmen sayısı	134.903
Reyini kullanan ...	115.017
İşt. Nisbeti	% 86

Partiler	Aldıkları oy	%
D.P.	55.348	53,23
C.H.P.	38.709	37,26
C.M.P.	6.885	6,62
Hür. P.	3.048	2,88

Partiler	Aldıkları oy	%
A.P.	29.075	26,27
C.H.P.	42.551	38,45
C.K.M.P.	11.182	10,10
Y.T.P.	27.046	24,43

H A L K O Y U :

Seçmen sayısı	133.255
Sandık sayısı	502
Reyini kullanan	116.180
Muteber rey	115.676
Muteber olmayan rey ...	504

Evet sayısı	73.013
Hayır sayısı	42.663
İştirak nisbeti	% 87
Evet % desı	% 63
Hayır % desı	% 37

S E Ç İ M N E T İ C E L E R İ

E L Â Z İ Ğ

1950 Seçimleri :

Seçmen sayısı 86.636
 Reyini kullanan 74.269
 İst. Nisbeti %85.72

1954 Seçimleri :

Seçmen sayısı 97.531
 Reyini kullanan ... 85.301
 İst. Nisbeti %87,46

Partiler	Aldıkları oy	%
D.P.	37.982	53,53
C.H.P.	32.972	46,47
C.M.P.	—	

Partiler	Aldıkları oy	%
D.P.	48.991	58,01
C.H.P.	32.133	38,04
C.M.P.	1.392	1,65
T.K.P.	1.784	2,30
Bağımsız	985	

1957 Seçimleri :

Seçmen sayısı 114.713
 Reyini kullanan ... 83.129
 İst. Nisbeti %72,46

1961 Seçimleri :

Seçmen sayısı 121.303
 Reyini kullanan ... 89.408
 İst. Nisbeti % 74

Partiler	Aldıkları oy	%
D.P.	34.394	41,64
C.H.P.	36.638	44,54
C.M.P.	3.030	3,68
Hür. P.	8.313	10,14

Partiler	Aldıkları oy	%
A.P.	35.909	42,31
C.H.P.	30.017	35,36
C.K.M.P.	18.610	21,92
Y.T.P.	573	0,67

H A L K O Y U :

Seçmen sayısı 118.821
 Sandık sayısı 693
 Reyini kullanan 90.907
 Muteber rey 90.619
 Muteber olmayan rey 288

Evet sayısı 57.416
 Hayır sayısı 33.203
 İştirak nisbeti % 77
 Evet % desı % 63
 Hayır % desı % 37

S E Ç İ M N E T İ C E L E R İ

E R Z İ N C A N

1950 Seçimleri :

Seçmen sayısı 78.947
 Reyini kullanan 71.924
 İst. Nisbeti 91,10

1954 Seçimleri :

Seçmen sayısı 83.670
 Reyini kullanan ... 73.654
 İst. Nisbeti %88,02

Partiler	Aldıkları oy	%
D.P.	25.111	39,39
C.H.P.	38.634	60,61
C.M.P.	—	—

Partiler	Aldıkları oy	%
D.P.	36.034	52,23
C.H.P.	32.947	47,76
Bağımsız	5.579	

1957 Seçimleri :

Seçmen sayısı 93.899
 Reyini kullanan 72.108
 İst. Nisbeti %76,79

Partiler	Aldıkları oy	%
D.P.	29.449	42,11
C.H.P.	34.307	48,50
C.M.P.	6.574	9,31
Hür. P.	—	—

1961 Seçimleri :

Seçmen sayısı 101.733
 Reyini kullanan ... 83.466
 İst. Nisbeti % 82

Partiler	Aldıkları oy	%
A.P.	3.893	4,78
C.H.P.	39.438	48,45
C.K.M.P.	1.648	1,28
Y.T.P.	36.033	44,27

H A L K O Y U :

Seçmen sayısı 100.363
 Sandık sayısı 635
 Reyini kullanan 87.490
 Muteber rey 87.345
 Muteber o'mayan rey ... 145

Evet sayısı 66.723
 Hayır sayısı 20.622
 İştirak nisbeti % 87
 Evet % desı % 76
 Hayır % desı % 24

S E Ç İ M N E T İ C E L E R İ

E R Z U R U M

1950 Seçimleri :

Seçmen sayısı 175.124
 Reyini kullanan ... 151.188
 İst. Nisbeti %86,33

1954 Seçimleri :

Seçmen sayısı 189.086
 Reyini kullanan ... 171.943
 İst. Nisbeti %90,93

Partiler	Aldıkları oy	%
D.P.	93.377	65,48
C.H.P.	49.216	35,51
C.M.P.	—	

Partiler	Aldıkları oy	%
D.P.	99.540	59,73
C.H.P.	47.070	28,25
C.M.P.	20.032	12,02
Bağımsız	4.098	

1957 Seçimleri :

Seçmen sayısı 208.402
 Reyini kullanan ... 161.545
 İst. Nisbeti %77,36

1961 Seçimleri :

Seçmen sayısı 242.181
 Reyini kullanan ... 193.405
 İst. Nisbeti % 80

Partiler	Aldıkları oy	%
D.P.	81.299	50,23
C.H.P.	52.075	32,29
C.M.P.	22.135	13,67
Hür. P.	6.036	3,79

Partiler	Aldıkları oy	%
A.P.	13.748	7,28
C.H.P.	53.008	28,07
C.K.M.P.	35.262	18,67
Y.T.P.	85.468	45,26

H A L K O Y U :

Seçmen sayısı 241.417
 Sandık sayısı 1.251
 Reyini kullanan 151.166
 Muteber rey 150.698
 Muteber c'mayan rey ... 468

Evet sayısı 98.491
 Hayır sayısı 52.207
 İştirak nisbeti % 86
 Evet % desı % 65
 Hayır % desı % 35

S E Ç İ M N E T İ C E L E R İ**E S K İ Ş E H İ R****1950 Seçimleri :**

Seçmen sayısı 117.659
 Reyini kullanan ... 106.765
 İst. Nisbeti %90,74

1954 Seçimleri :

Seçmen sayısı 140.302
 Reyini kullanan ... 129.043
 İst. Nisbeti %91,97

Partiler	Aldıkları oy	%	Partiler	Aldıkları oy	%
D.P.	65.412	61,22	D.P.	80.663	65,52
C.H.P.	37.343	34,95	C.H.P.	34.159	27,74
C.M.P.	4.093	3,83	C.M.P.	6.600	5,36
			T.K.P.	1.689	1,37
			Bağımsız	15.911	

1957 Seçimleri :

Seçmen sayısı 152.846
 Reyini kullanan ... 135.463
 İst. Nisbeti %76,58

1961 Seçimleri :

Seçmen sayısı 177.449
 Reyini kullanan ... 152.249
 İst. Nisbeti % 86

Partiler	Aldıkları oy	%	Partiler	Aldıkları oy	%
D.P.	70.776	52,11	A.P.	54.841	37,49
C.H.P.	49.109	37,01	C.H.P.	51.627	35,30
C.M.P.	7.397	4,85	C.K.M.P.	36.171	24,73
Hür. P.	8.181	6,02	Y.T.P.	2.640	1,80

H A L K O Y U :

Seçmen sayısı 175.240
 Sandık sayısı 752
 Reyini kullanan 151.166
 Muteber rey 150.698
 Muteber olmayan rey ... 468

Evet sayısı 98.491
 Hayır sayısı 52.207
 İştirak nisbeti % 86
 Evet % desı % 65
 Hayır % desı % 35

S E Ç İ M N E T İ C E L E R İ

G A Z İ A N T E P

1950 Seçimleri :

Seçmen sayısı 132.453
 Reyini kullanan ... 120.422
 İst. Nisbeti %90,91

1954 Seçimleri :

Seçmen sayısı 154.473
 Reyini kullanan ... 143.773
 İst. Nisbeti %93,07

Partiler	Aldıkları oy	%	Partiler	Aldıkları oy	%
D.P.	69.935	58,64	D.P.	83.017	58,93
C.H.P.	49.319	41,35	C.H.P.	58.834	41,07
C.M.P.	—		C.M.P.	—	

1957 Seçimleri :

Seçmen sayısı 187.673
 Reyini kullanan ... 148.081
 İst. Nisbeti %85,15

1961 Seçimleri :

Seçmen sayısı 191.785
 Reyini kullanan ... 163.950
 İst. Nisbeti % 85

Partiler	Aldıkları oy	%	Partiler	Aldıkları oy	%
D.P.	70.731	47,93	A.P.	46.066	29,34
C.H.P.	70.550	47,19	C.H.P.	73.766	47,01
C.M.P.	1.500	1,55	C.K.M.P.	4.313	2,74
Hür. P.	5.300	9,33	Y.T.P.	32.776	20,88

H A L K O Y U :

Seçmen sayısı 187.589
 Sandık sayısı 884
 Reyini kullanan 162.003
 Muteber rey 161.263
 Muteber olmayan rey 740

Evet sayısı 91.531
 Hayır sayısı 69.732
 İştirak nisbeti % 86
 Evet % desı % 57
 Hayır % si % 43

S E Ç İ M N E T İ C E L E R İ

G İ R E S U N

1950 Seçimleri :

Seçmen sayısı 121.024
 Reyini kullanan ... 104.585
 İst. Nisbeti %86,41

1954 Seçimleri :

Seçmen sayısı 140.163
 Reyini kullanan ... 120.399
 İst. Nisbeti %85,89

Partiler	Aldıkları oy	%
D.P.	62.085	62,41
C.H.P.	37.393	37,59
C.M.P.	—	

Partiler	Aldıkları oy	%
D.P.	73.433	61,89
C.H.P.	38.346	32,33
C.M.P.	6.840	5,76

1957 Seçimleri :

Seçmen sayısı 167.110
 Reyini kullanan ... 128.374
 İst. Nisbeti %76,79

1961 Seçimleri :

Seçmen sayısı 186.354
 Reyini kullanan ... 144.622
 İst. Nisbeti % 78

Partiler	Aldıkları oy	%
D.P.	55.659	43,92
C.H.P.	53.929	42,55
C.M.P.	12.486	9,89
Hür. P.	4.569	3,62

Partiler	Aldıkları oy	%
A.P.	3.860	2,79
C.H.P.	48.162	34,84
C.K.M.P.	32.439	23,46
Y.T.P.	53.996	39,06

H A L K O Y U :

Seçmen sayısı 185.179
 Sandık sayısı 738
 Reyini kullanan 121.064
 Muteber rey 120.407
 Muteber olmayan rey ... 657

Evet sayısı 74.547
 Hayır sayısı 45.860
 İştirak nisbeti % 65
 Evet % desı % 62
 Hayır % desı % 38

S E Ç İ M N E T İ C E L E R İ

G Ü M Ü Ş H A N E

1950 Seçimleri :

Seçmen sayısı 82.289
 Reyini kullanan ... 80.800
 İst. Nisbeti %86,03

1954 Seçimleri :

Seçmen sayısı 93.538
 Reyini kullanan ... 80.051
 İst. Nisbeti %85,58

Partiler	Aldıkları oy	%
D.P.	36.661	53,72
C.H.P.	29.407	43,09
C.M.P.	—	
Bağımsız	2.175	3,19

1957 Seçimleri :

Seçmen sayısı 106.666
 Reyini kullanan ... 80.135
 İst. Nisbeti %74,10

1961 Seçimleri :

Seçmen sayısı 116.432
 Reyini kullanan ... 89.631
 İst. Nisbeti % 77

Partiler	Aldıkları oy	%
D.P.	38.090	47,43
C.H.P.	39.424	49,50
C.M.P.	991	1,24
Hür. P.	1.152	1,43

Partiler	Aldıkları oy	%
A.P.	23.225	26,76
C.H.P.	32.784	37,78
C.K.M.P.	—	
Y.T.P.	30.714	35,39

H A L K O Y U :

Seçmen sayısı 115.513
 Sandık sayısı 614
 Reyini kullanan 89.139
 Muteber rey 88.936
 Muteber olmayan rey ... 203

Evet sayısı 52.102
 Hayır sayısı 36.834
 Hayır nisbeti % 77
 Evet % desı % 59
 Hayır % desı % 41

S E Ç İ M N E T İ C E L E R İ
H A K K A R İ

1950 Seçimleri :

Seçmen sayısı 19.302
 Reyini kullanan 12.384
 İst. Nisbeti %64,15

1954 Seçimleri :

Seçmen sayısı 23.068
 Reyini kullanan ... 17.947
 İst. Nisbeti %77,80

Partiler	Aldıkları oy	%
D.P.	—	
C.H.P.	12.384	100

Partiler	Aldıkları oy	%
D.P.	9.601	69,56
C.H.P.	4.289	30,44
C.M.P.	—	

1957 Seçimleri :

Seçmen sayısı 25.358
 Reyini kullanan 19.308
 İst. Nisbeti %76,13

1961 Seçimleri :

Seçmen sayısı 26.376
 Reyini kullanan ... 21.617
 İst. Nisbeti % 82

Partiler	Aldıkları oy	%
D.P.	13.068	67,82
C.H.P.	5.902	30,62
C.M.P.	—	
Hür. P.	294	1,51

Partiler	Aldıkları oy	%
A.P.	667	3,11
C.H.P.	8.846	41,27
C.K.M.P.	—	
Y.T.P.	5.426	25,30

H A L K O Y U :

Seçmen sayısı 25.108
 Sandık sayısı 199
 Reyini kullanan 21.735
 Muteber rey 21.660
 Muteber olmayan rey ... 75

Evet sayısı 20.125
 Hayır sayısı 1.534
 İştirak nisbeti % 87
 Evet % desı % 93
 Hayır % desı % 7

S E Ç İ M N E T İ C E L E R İ

H A T A Y

1950 Seçimleri :

Seçmen sayısı 116.759
 Reyini kullanan ... 103.561
 İst. Nisbeti 88,69

1954 Seçimleri :

Seçmen sayısı 140.205
 Reyini kullanan ... 129.274
 İst. Nisbeti %92,20

Partiler	Aldıkları oy	%
D.P.	49.123	47,86
C.H.P.	53.518	52,14
C.M.P.	—	

Partiler	Aldıkları oy	%
D.P.	76.136	59,98
C.H.P.	48.756	38,40
C.M.P.	2.055	1,61

1957 Seçimleri :

Seçmen adedi 171.997
 Reyini kullanan 133.038
 İst. Nisbeti %78,56

1961 Seçimleri :

Seçmen sayısı 186.896
 Reyini kullanan ... 151.513
 İst. Nisbeti % 81

Partiler	Aldıkları oy	%
D.P.	60.457	45,40
C.H.P.	62.477	47,00
C.M.P.	2.658	2,00
Hür. P.	.7446	5,60

Partiler	Aldıkları oy	%
A.P.	31.588	21,66
C.H.P.	54.279	37,22
C.K.M.P.	5.145	3,52
Y.T.P.	49.697	34,07

H A L K O Y U :

Seçmen sayısı 183.360
 Sandık sayısı 700
 Reyini kullanan ... 144.557
 Muteber rey 144.296
 Muteber olmayan rey ... 263

Evet sayısı 86.133
 Hayır sayısı 58.161
 İştirak nisbeti % 79
 Evet % si % 60
 Hayır % si % 40

S E Ç İ M N E T İ C E L E R İ

İ C E L

1950 Seçimleri :

Seçmen sayısı 135.205
 Reyini kullanan ... 120.410
 İst. Nisbeti %89,05

1954 Seçimleri :

Seçmen sayısı 154.385
 Reyini kullanan ... 140.148
 İst. Nisbeti %90,77

Partiler	Aldıkları oy	%	Partiler	Aldıkları oy	%
D.P.	73.555	61,97	D.P.	73.790	53,14
C.H.P.	43.814	36,91	C.H.P.	49.978	35,99
C.M.P.	1.322	1,11	C.M.P.	1.339	0,96
			T.K.P.	2.134	9,90
			Bağımsız	11.600	

1957 Seçimleri :

Seçmen sayısı 190.336
 Reyini kullanan 143.258
 İst. Nisbeti %75,56

1961 Seçimleri :

Seçmen sayısı 199.824
 Reyini kullanan ... 169.285
 İst. Nisbeti % 85

Partiler	Aldıkları oy	%	Partiler	Aldıkları oy	%
D.P.	67.334	46,97	A.P.	90.903	55,70
C.H.P.	63.233	44,10	C.H.P.	67.483	41,34
C.M.P.	2.053	1,42	C.K.M.P.	5.457	3,34
Hür. P.	10.369	7,51	Y.T.P.	—	

H A L K O Y U :

Seçmen sayısı 193.928
 Sandık sayısı 844
 Reyini kullanan 135.945
 Muteber rey 135.500
 Muteber olmayan rey ... 445

Evet sayısı 72.963
 Hayır sayısı 62.537
 İştirak nisbeti % 70
 Evet % si % 54
 Hayır % si % 46

S E C İ M N E T İ C E L E R İ

I S P A R T A

1950 Seçimleri :

Seçmen sayısı 83.566
 Reyini kullanan 75.955
 İst. Nisbeti %90,89

1954 Seçimleri :

Seçmen sayısı 95.074
 Reyini kullanan ... 84.219
 İst. Nisbeti %88,6

Partiler	Aldıkları oy	%
D.P.	44.571	59,58
C.H.P.	30.232	40,41
C.M.P.	—	—

Partiler	Aldıkları oy	%
D.P.	52.048	62,76
C.H.P.	30.887	37,24
C.M.P.	—	—

1957 Seçimleri :

Seçmen adedi 93.449
 Reyini kullanan 81.423
 İst. Nisbeti %77,69

1961 Seçimleri :

Seçmen sayısı 113.842
 Reyini kullanan ... 94.294
 İst. Nisbeti % 83

Partiler	Aldıkları oy	%
D.P.	35.609	44,10
C.H.P.	26.049	31,75
C.M.P.	508	0,70
Hür. P.	19.261	23,45

Partiler	Aldıkları oy	%
A.P.	46.155	51,05
C.H.P.	30.357	33,58
C.K.M.P.	—	—
Y.T.P.	13.886	15,36

H A L K O Y U :

Seçmen sayısı 113.445
 Sandık sayısı 473
 Reyini kullanan 90.109
 Muteber rey 89.645
 Muteber olmayan rey 464

Evet sayısı 58.056
 Hayır sayısı 31.539
 İştirak nisbeti % 79
 Evet % si % 65
 Hayır % si % 35

S E Ç İ M N E T İ C E L E R İ**İ S T A N B U L****1950 Seçimleri :**

Seçmen sayısı 559.798
 Reyini kullanan ... 453.262
 İst. Nisbeti %80,96

1954 Seçimleri :

Seçmen sayısı 677.223
 Reyini kullanan ... 545.877
 İst. Nisbeti %80,70

Partiler	Aldıkları oy	%
D.P.	238.355	56,57
C.H.P.	110.599	26,25
C.M.P.	72.367	17,17

Partiler	Aldıkları oy	%
D.P.	337.889	63,80
C.H.P.	143.979	27,20
C.M.P.	43.420	8,20
T.K.P.	4.204	0,79

1957 Seçimleri :

Seçmen sayısı 982.666
 Reyini kullanan ... 616.611
 İst. Nisbeti %62,74

1961 Seçimleri :

Seçmen sayısı 975.422
 Reyini kullanan ... 725.702
 İst. Nisbeti % 74

Partiler	Aldıkları oy	%
D.P.	317.285	52,16
C.H.P.	249.800	41,10
C.M.P.	24.875	4,25
Hür. P.	15.015	2,45

Partiler	Aldıkları oy	%
A.P.	296.568	41,77
C.H.P.	270.920	38,16
C.K.M.P.	87.696	12,35
Y.T.P.	23.473	3,30
Bağımsız	31.216	4,39

H A L K O Y U :

Seçmen sayısı 940.854
 Sandık sayısı 3.193
 Reyini kullanan 706.710
 Muteber rey 704.753
 Muteber olmayan rey ... 1.957

Evet sayısı 545.527
 Hayır sayısı 159.226
 İştirak nisbeti % 75
 Evet % si % 77
 Hayır % si % 23

S E Ç İ M N E T İ C E L E R İ

İ Z M İ R

1950 Seçimleri :

Seçmen sayısı 364.686
 Reyini kullanan ... 329.691
 İst. Nisbeti %90,40

1954 Seçimleri :

Seçmen sayısı 427.130
 Reyini kullanan ... 381.024
 İst. Nisbeti %89,21

Partiler	Aldıkları oy	%
D.P.	186.250	56,83
C.H.P.	135.475	41,34
C.M.P.	6.006	1,83

Partiler	Aldıkları oy	%
D.P.	310.094	61,29
C.H.P.	145.893	38,71
C.M.P.	—	

1957 Seçimleri :

Seçmen adedi 516.495
 Reyini kullanan ... 398.167
 İst. Nisbeti %77,06

1961 Seçimleri :

Seçmen sayısı 547.336
 Reyini kullanan ... 450.748
 İst. Nisbeti %82

Partiler	Aldıkları oy	%
D.P.	217.935	54,64
C.H.P.	166.947	41,83
C.M.P.	5.018	1,21
Hür. P.	9.586	2,30

Partiler	Aldıkları oy	%
A.P.	241.753	55,03
C.H.P.	174.014	39,61
C.K.M.P.	13.456	3,06
Y.T.P.	6.388	1,45
Bağımsız	3.409	0,78

H A L K O Y U :

Seçmen sayısı 531.506
 Sandık sayısı 2.095
 Reyini kullanan 436.771
 Muteber oy 435.029
 Muteber olmayan rey ... 1.742

Evet sayısı : 216.558
 Hayır sayısı 218.471
 İştirak nisbeti %82
 Evet % si %49,8
 Hayır % si %50,2

S E Ç İ M N E T İ C E L E R İ

K A R S

1950 Seçimleri :

Seçmen sayısı 156.502
 Reyini kullanan ... 139.749
 İst. Nisbeti %89,29

1954 Seçimleri :

Seçmen sayısı 177.587
 Reyini kullanan ... 161.610
 İst. Nisbeti %91,03

Partiler	Aldıkları oy	%
D.P.	54.130	41,33
C.H.P.	76.551	58,45
C.M.P.	—	
Bağımsız	274	0,21

Partiler	Aldıkları oy	%
D.P.	61.506	38,60
C.H.P.	79.436	49,85
C.M.P.	18.400	11,55
Bağımsız	2.335	

1957 Seçimleri :

Seçmen sayısı 192.569
 Reyini kullanan ... 155.271
 İst. Nisbeti %80,63

1961 Seçimleri :

Seçmen sayısı 222.559
 Reyini kullanan ... 180.064
 İst. Nisbeti % 81

Partiler	Aldıkları oy	%
D.P.	57.136	36,77
C.H.P.	90.718	58,64
C.M.P.	1.167	0,75
Hür. P.	6.186	3,93

Partiler	Aldıkları oy	%
A.P.	38.115	21,90
C.H.P.	83.806	48,15
C.K.M.P.	—	
Y.T.P.	53.365	30,65

H A L K O Y U :

Seçmen sayısı 220.273
 Sandık sayısı 993
 Reyini kullanan 189.178
 Muteber rey 189.017
 Muteber olmayan rey ... 161

Evet sayısı 175.377
 Hayır sayısı 13.640
 İştirak nisbeti % 86
 Evet % si % 93
 Hayır % si % 7

S E Ç İ M N E T İ C E L E R İ

K A S T A M O N U

1950 Seçimleri :

Seçmen sayısı 178.200
 Reyini kullanan ... 160.619
 İst. Nisbeti %90,13

1954 Seçimleri :

Seçmen sayısı 188.814
 Reyini kullanan ... 162.225
 İst. Nisbeti %85,90

Partiler	Aldıkları oy	%	Partiler	Aldıkları oy	%
D.P.	70.430	42,43	D.P.	92.125	59,88
C.H.P.	63.594	38,31	C.H.P.	45.107	29,22
C.M.P.	31.950	19,25	C.M.P.	17.167	10,80
			Bağımsız	5.911	

1957 Seçimleri :

Seçmen sayıısı 202.146
 Reyini kullanan ... 155.312
 İst. Nisbeti %76,83

1961 Seçimleri :

Seçmen sayıısı 220.208
 Reyini kullanan ... 178.505
 İst. Nisbeti % 81

Partiler	Aldıkları oy	%	Partiler	Aldıkları oy	%
D.P.	68.805	44,68	A.P.	16.125	9,30
C.H.P.	62.509	40,35	C.H.P.	53.131	30,65
C.M.P.	18.515	11,84	C.K.M.P.	44.185	25,48
Hür. P.	4.831	3,12	Y.T.P.	59.903	34,55

H A L K O Y U :

Seçmen sayıısı 219.046
 Sandık sayısı 1.237
 Reyini kullanan 188.057
 Muteberrey 187.469
 Muteber olmayan rey ... 588

Evet sayısı 114.778
 Hayır sayısı 72.691
 İştirak nisbeti % 86
 Evet % si % 51
 Hayır % si % 39

S E Ç İ M N E T İ C E L E R İ

K A Y S E R İ

1950 Seçimleri :

Seçmen sayısı 158.944
 Reyini kullanan ... 139.144
 İst. Nisbeti %87,54

1954 Seçimleri :

Seçmen sayısı 192.699
 Reyini kullanan ... 171.972
 İst. Nisbeti %89,27

Partiler	Aldıkları oy	%	Partiler	Aldıkları oy	%
D.P.	90.673	65,87	D.P.	104.842	61,82
C.H.P.	45.598	33,12	C.H.P.	57.416	33,94
C.M.P.	1.374	0,99	C.M.P.	7.348	4,23
			Bağımsız	528	

1957 Seçimleri :

Seçmen sayısı 211.950
 Reyini kullanan ... 159.026
 İst. Nisbeti %75,02

1961 Seçimleri :

Seçmen sayısı 221.514
 Reyini kullanan ... 182.613
 İst. Nisbeti % 82

Partiler	Aldıkları oy	%	Partiler	Aldıkları oy	%
D.P.	77.840	48,82	A.P.	77.751	44,60
C.H.P.	68.687	43,10	C.H.P.	72.405	40,96
C.M.P.	9.356	5,82	C.K.M.P.	13.971	8,01
Hür. P.	3.612	2,24	Y.T.P.	8.242	4,72

H A L K O Y U :

Seçmen sayısı 218.613
 Sandık sayısı 888
 Reyini kullanan 175.634
 Muteber rey 174.884
 Muteber olmamış rey 750

Evet sayısı 103.076
 Hayır sayısı 71.808
 İştirak nisbeti % 30
 Evet % si % 59
 Hayır % % 41

S E Ç İ M N E T İ C E L E R İ

K I R K L A R E L İ

1950 Seçimleri :

Seçmen sayısı 87.036
 Reyini kullanan 78.872
 İst. Nisbeti %90,61

1954 Seçimleri :

Seçmen sayısı 99.851
 Reyini kullanan ... 90.989
 İst. Nisbeti %91,12

Partiler	Aldıkları oy	%	Partiler	Aldıkları oy	%
D.P.	42.824	54,19	D.P.	55.785	62,29
C.H.P.	36.206	45,81	C.H.P.	31.926	35,65
C.M.P.	—		C.M.P.	1.844	2,06
			Bağımsız	214	

1957 Seçimleri :

Seçmen sayısı 110.766
 Reyini kullanan ... 98.717
 İst. Nisbeti %89,00

1961 Seçimleri :

Seçmen sayısı 116.290
 Reyini kullanan ... 99.616
 İst. Nisbeti % 86

Partiler	Aldıkları oy	%	Partiler	Aldıkları oy	%
D.P.	49.447	52,82	A.P.	13.774	14,36
C.H.P.	36.053	38,44	C.H.P.	38.653	41,30
C.M.P.	3.997	4,25	C.K.M.P.	8.225	8,57
Hür. P.	4.220	4,49	Y.T.P.	35.240	36,74

H A L K O Y U :

Seçmen sayısı 115.130	Evet sayısı 58.837
Sandık sayısı 430	Hayır sayısı 39.603
Reyini kullanan 99.171	İştirak nisbeti % 86
Muteber rey 98.440	Evet % si % 60
Muteber olmayan rey ... 731	Hayır % si % 40

S E Ç İ M N E T İ C E L E R İ

K I R Ş E H İ R

1950 Seçimleri :

Seçmen sayısı 56.738
 Reyini kullanan 53.389
 İst. Nisbeti %94,09

1954 Seçimleri :

Seçmen sayısı 87.627
 Reyini kullanan ... 80.240
 İst. Nisbeti %91,56

Partiler	Aldıkları oy	%	Partiler	Aldıkları oy	%
D.P.	17.954	35,42	D.P.	24.294	31,16
C.H.P'	17.038	33,61	C.H.P.	18.633	24,63
C.K.M.P.	14.596	28,79	C.M.P.	34.414	44,29
Bağımsız	1.099	2,06			

1957 Seçimleri :

Seçmen sayısı 74.182
 Reyini kullanan 60.923
 İst. Nisbeti %81,12

1961 Seçimleri :

Seçmen sayısı 78.598
 Reyini kullanan ... 64.962
 İst. Nisbeti % 83

Partiler	Aldıkları oy	%	Partiler	Aldıkları oy	%
D.P.	15.285	25,18	A.P.	6.591	10,59
C.H.P.	6.973	11,48	C.H.P.	16.048	25,80
C.M.P.	38.421	63,32	C.K.M.P.	39.560	63,60
Hür. P.	—		Y.T.P.	—	

H A L K O Y U :

Seçmen sayısı	78.033	Evet sayısı	58.956
Sandık sayısı	354	Hayır sayısı	4.565
Reyini kullanan	63.647	İştirak nisbeti	% 82
Muteber rey	63.521	Evet % si	% 93
Muteber olmayan rey ...	126	Hayır % si	% 7

S E Ç İ M N E T İ C E L E R İ

K O C A E L İ

1950 Seçimleri :

Seçmen sayısı 98.313
 Reyini kullanan 88.386
 İst. Nisbeti %89,90

1954 Seçimleri :

Seçmen sayısı 230.590
 Reyini kullanan ... 204.618
 İst. Nisbeti %88,73

Partiler	Aldıkları oy	%
D.P.	49.122	54,95
C.H.P.	35.737	39,93
C.M.P.	4.526	5,06

Partiler	Aldıkları oy	%
D.P.	128.080	60,48
C.H.P.	60.859	32,92
C.M.P.	11.997	6,55
Bağımsız	6.287	

1957 Seçimleri:

Seçmen sayısı 129.281
 Reyini kullanan ... 98.208
 İst. Nisbeti %75,96

1961 Seçimleri :

Seçmen sayısı 140.326
 Reyini kullanan ... 114.691
 İst. Nisbeti % 82

Partiler	Aldıkları oy	%
D.P.	49.506	50,71
C.H.P.	38.300	39,23
C.M.P.	5.727	5,86
Hür. P.	4.062	4,17

Partiler	Aldıkları oy	%
A.P.	49.404	44,80
C.H.P.	42.752	38,76
C.K.M.P.	15.507	14,06
Y.T.P.	2.609	2,36

H A L K O Y U :

Seçmen sayısı 137.004
 Sandık sayısı 571
 Reyini ku'lunan 110.103
 Muteber oy 109.472
 Muteber olmayan rey ... 631

Evet sayısı 64.247
 Hayır sayısı 45.225
 İştirak nisbeti % 80
 Evet % si % 59
 Hayır % si % 41

S E Ç İ M N E T İ C E L E R İ

K O N Y A

1950 Seçimleri :

Seçmen sayısı 308.358
 Reyini kullanan ... 273.604
 İst. Nisbeti %88,72

1954 Seçimleri :

Seçmen sayısı 355.095
 Reyini kullanan ... 308.386
 İst. Nisbeti %86,84

Partiler	Aldıkları oy	%
D.P.	163.790	59,05
C.H.P.	104.331	37,61
C.M.P.	—	

Partiler	Aldıkları oy	%
D.P.	163.904	54,41
C.H.P.	106.837	35,46
C.M.P.	30.504	10,12
T.K.P.	4.294	
Bağımsız	5.727	

1957 Seçimleri:

Seçmen sayısı 414.000
 Reyini kullanan ... 312.487
 İst. Nisbeti %75,45

Partiler	Aldıkları oy	%
D.P.	137.906	44,29
C.H.P.	127.813	40,85
C.M.P.	32.466	10,44
Hür. P.	13.742	4,41

1961 Seçimleri :

Seçmen sayısı 448.299
 Reyini kullanan ... 363.336
 İst. Nisbeti % 81

Partiler	Aldıkları oy	%
A.P.	81.098	23,28
C.H.P.	120.768	34,68
C.K.M.P.	88.761	25,48
Y.T.P.	58.614	16.83

H A L K O Y U :

Seçmen sayısı 445.074
 Sandık sayısı 1.780
 Reyini kullanan 352.910
 Muteber rey 351.739
 Muteber olmayan rey ... 1.171

Evet sayısı 218.807
 Hayır sayısı 132.932
 İştirak nisbeti % 79
 Evet % si % 62
 Hayır % si % 38

S E Ç İ M N E T İ C E L E R İ

K Ü T A H Y A

1950 Seçimleri :

Seçmen sayısı 142.212
 Reyini kullanan ... 128.987
 İşt. Nisbeti %90,70

1954 Seçimleri :

Seçmen sayısı 155.486
 Reyini kullanan ... 137.336
 İşt. Nisbeti %88,32

Partiler	Aldıkları oy	%
D.P.	67.941	51,66
C.H.P.	42.970	36,99
C.M.P.	18.076	11,35

Partiler	Aldıkları oy	%
D.P.	82.658	64,97
C.H.P.	32.732	25,73
C.M.P.	11.820	9,29
Bağımsız	1.395	

1957 Seçimleri:

Seçmen sayısı 174.069
 Reyini kullanan ... 139.012
 İşt. Nisbeti %79,86

1961 Seçimleri :

Seçmen sayısı 188.747
 Reyini kullanan ... 154.107
 İşt. Nisbeti % 82

Partiler	Aldıkları oy	%
D.P.	73.596	53,37
C.H.P.	44.161	31,94
C.M.P.	19.551	14,11
Hür. P.	827	0,57

Partiler	Aldıkları oy	%
A.P.	50.156	34,18
C.H.P.	40.177	27,23
C.K.M.P.	53.155	36,23
Y.T.P.	3.237	2,20

H A L K O Y U :

Seçmen sayısı 187.082
 Sandık sayısı 848
 Reyini kullanan 156.862
 Muteber rey 156.068
 Muteber olmayan rey ... 794

Evet sayısı 65.254
 Hayır sayısı 90.814
 İştirak nisbeti % 84
 Evet % si % 42
 Hayır % si % 58

S E Ç İ M N E T İ C E L E R İ

M A L A T Y A

1950 Seçimleri :

Seçmen sayısı 124.114
 Reyini kullanan ... 108.469
 İst. Nisbeti %87,39

1954 Seçimleri :

Seçmen sayısı 227.529
 Reyini kullanan ... 210.778
 İst. Nisbeti %95,45

Partiler	Aldıkları oy	%
D.P.	33.568	32,85
C.H.P.	68.603	67,14
C.M.P.	—	

Partiler	Aldıkları oy	%
D.P.	88.103	35,69
C.H.P.	107.649	64,04
C.M.P.	357	0,25
T.K.P.	2.172	

1957 Seçimleri:

Seçmen sayısı 169.416
 Reyini kullanan ... 121.295
 İst. Nisbeti %75,61

1961 Seçimleri :

Seçmen sayısı 174.623
 Reyini kullanan ... 136.037
 İst. Nisbeti % 78

Partiler	Aldıkları oy	%
D.P.	39.154	32,76
C.H.P.	78.638	65,29
C.M.P.	867	0,70
Hür. P.	2.125	1,23

Partiler	Aldıkları oy	%
A.P.	5.556	4,18
C.H.P.	89.252	67,20
C.K.M.P.	7.145	5,38
Y.T.P.	30.671	23,09

H A L K O Y U :

Seçmen sayısı 172.597
 Sandık sayısı 796
 Reyini kullanan 141.812
 Muteber rey 141.666
 Muteber olmayan rey ... 146

Evet sayısı 125.627
 Hayır sayısı 16.039
 İştirak nisbeti % 82
 Evet % si % 89
 Hayır % si % 11

S E C İ M N E T İ C E L E R İ

M A N İ S A

1950 Seçimleri :

Seçmen sayısı 226.766
 Reyini kullanan ... 208.498
 İst. Nisbeti %91,94

1954 Seçimleri :

Seçmen sayısı 258.717
 Reyini kullanan ... 236.861
 İst. Nisbeti %90,50

Partiler	Aldıkları oy	%
D.P.	128.198	58,64
C.H.P.	90.420	43,36
C.M.P.	—	—

Partiler	Aldıkları oy	%
D.P.	151.676	66,40
C.H.P.	76.755	33,60
C.M.P.	—	—

1957 Seçimleri:

Seçmen sayısı 300.137
 Reyini kullanan ... 247.669
 İst. Nisbeti %82,51

1961 Seçimleri :

Seçmen sayısı 325.073
 Reyini kullanan ... 274.339
 İst. Nisbeti % 84

Partiler	Aldıkları oy	%
D.P.	144.305	56,86
C.H.P.	81.686	33,17
C.M.P.	6.085	2,46
Hür. P.	18.695	7,50

Partiler	Aldıkları oy	%
A.P.	159.369	60,03
C.H.P.	86.721	32,67
C.K.M.P.	18.667	7,03
Y.T.P.	—	—

H A L K O Y U :

Seçmen sayısı 321.399
 Sandık sayısı 1.364
 Reyini kullanan 270.920
 Muteber rey 269.994
 Muteber olmayan rey ... 926

Evet sayısı 118.476
 Hayır sayısı 151.518
 İştirak nisbeti % 84
 Evet % si % 44
 Hayır % si % 56

S E Ç İ M N E T İ C E L E R İ

M A R A Ş

1950 Seçimleri :

Seçmen sayısı 114.547
 Reyini kullanan ... 100.143
 İst. Nisbeti %87,42

1954 Seçimleri :

Seçmen sayısı 133.897
 Reyini kullanan ... 120.534
 İst. Nisbeti %90,10

Partiler	Aldıkları oy	%	Partiler	Aldıkları oy	%
D.P.	52.823	53,18	D.P.	65.777	55,46
C.H.P.	39.064	39,31	C.H.P.	43.500	36,68
C.M.P.	—		C.M.P.	3.824	3,22
Bağımsız	7.463	7,51	T.K.P.	5.497	4,63
			Bağımsız	2.419	

1957 Seçimleri:

Seçmen sayısı 152.889
 Reyini kullanan ... 109.877
 İst. Nisbeti %71,89

1961 Seçimleri :

Seçmen sayısı 169.620
 Reyini kullanan ... 130.717
 İst. Nisbeti % 77

Partiler	Aldıkları oy	%	Partiler	Aldıkları oy	%
D.P.	45.934	42,10	A.P.	65.069	52,19
C.H.P.	49.250	45,14	C.H.P.	48.694	39,06
C.M.P.	11.849	12,75	C.K.M.P.	7.514	6,02
Hür. P.	—		Y.T.P.	2.456	1,97

H A L K O Y U

Seçmen sayısı 167.315
 Sandık sayısı 717
 Reyini kullanan ... 120.911
 Muteber rey 120.522
 Muteber olmayan rey ... 389

Evet sayısı 61.697
 Hayır sayısı 58.825
 İştirak nisbeti % 72
 Evet % si % 51
 Hayır % si % 49

S E Ç İ M N E T İ C E L E R İ

M A R D İ N

1950 Seçimleri :

Seçmen sayısı 104.553
 Reyini kullanan 92.178
 İst. Nisbeti % 88,16

1954 Seçimleri :

Seçmen sayısı 124.846
 Reyini kullanan ... 106.952
 İst. Nisbeti ... % 85,66

Partiler	Aldıkları oy	%	Partiler	Aldıkları oy	%
D.P.	45.914	47,04	D.P.	60.614	57,44
C.H.P.	44.872	45,97	C.H.P.	44.905	42,55
C.M.P.	—		Bağımsız	2.741	
Bağımsız	6.824	6,99			

1957 Seçimleri:

Seçmen sayısı 133.693
 Reyini kullanan ... 105.685
 İst. Nisbeti % 77,55

1961 Seçimleri :

Seçmen sayısı 150.006
 Reyini kullanan ... 119.459
 İst. Nisbeti % 80

Partiler	Aldıkları oy	%	Partiler	Aldıkları oy	%
D.P.	48.420	46,22	A.P.	—	
C.H.P.	55.796	53,13	C.H.P.	50.734	43,25
C.M.P.	654	0,62	C.K.M.P.	25.622	21,84
Hür. P.	—		Y.T.P.	40.927	34,89

H A L K O Y U :

Seçmen sayısı 148.012
 Sandık sayısı 885
 Reyini kullanan 133.502
 Muteber rey 133.442
 Muteber olmayan rey ... 60

Evet sayısı 130.364
 Hayır sayısı 3.078
 İştirak nisbeti % 90
 Evet % si % 98
 Hayır % si % 2

S E C İ M N E T İ C E L E R İ

M U Ğ L A

1950 Seçimleri :

Seçmen sayısı 109,583
 Reyini kullanan ... 91,647
 İst. Nisbeti %83,63

1954 Seçimleri :

Seçmen sayısı 124.140
 Reyini kullanan ... 107.435
 İst. Nisbeti %86,54

Partiler	Aldıkları oy	%	Partiler	Aldıkları oy	%
D.P.	53.715	55,06	D.P.	64.467	60,69
C.H.P.	43.847	44,94	C.H.P.	41.755	39,30
C.M.P.	—		Bağımsız	119	

1957 Seçimleri :

Seçmen sayısı 137.336
 Reyini kullanan ... 110.108
 İst. Nisbeti %80,17

1961 Seçimleri :

Seçmen sayısı 153.088
 Reyini kullanan ... 125.688
 İst. Nisbeti % 82

Partiler	Aldıkları oy	%	Partiler	Aldıkları oy	%
D.P.	60.323	54,93	A.P.	71.698	59,44
C.H.P.	47.338	43,14	C.H.P.	46.398	38,46
C.M.P.	1.205	1,10	C.K.M.P.	2.532	2,09
Hür. P.	908	0,82	Y.T.P.	—	

H A L K O Y U :

Seçmen adedi 151.308
 Sandık adedi 614
 Reyini kullanan 112.510
 Muteber rey 111.737
 Muteber olmayan rey ... 773

Evet sayısı 56.744
 Hayır sayısı 54.993
 İştirak nisbeti % 74
 Evet % si % 51
 Hayır % si % 49

S E Ç İ M N E T İ C E L E R İ

M U S

1950 Seçimleri :

Seçmen sayısı	37,892
Reyini kullanan	34,015
İş Nisbeti	%89,76

1954 Seçimleri :

Seçmen sayısı	48.222
Reyini kullanan ...	42.975
İş. Nisbeti	%89,11

Partiler	Aldıkları oy	%
D.P.	16.880	51,28
C.H.P.	16.039	48,72
C.M.P.	—	

Partiler	Aldıkları oy	%
D.P.	12.800	33,75
C.H.P.	8.487	23,68
Bağımsız	16.144	42,55

1957 Seçimleri :

Seçmen sayısı	55.000
Reyini kullanan	45.417
İş. Nisbeti	%82,57

1961 Seçimleri :

Seçmen sayısı	66.061
Reyini kullanan ...	54.768
İş. Nisbeti	% 83

Partiler	Aldıkları oy	%
D.P.	19.361	43,52
C.H.P.	13.499	30,37
C.M.P.	3.088	8,06
Hür. P.	6.315	14,19
Bağımsız	3.451	3,87

Partiler	Aldıkları oy	%
A.P.	10.779	20,43
C.H.P.	16.530	31,34
C.K.M.P.	2.274	4,31
Y.T.P.	23.162	43,91

H A L K O Y U :

Seçmen sayısı	65.558
Sandık sayısı	413
Reyini kullanan	57.287
Muteber rey	56.765
Muteber olmayan rey ...	522

Evet sayısı	44.882
Hayır sayısı	11.883
İştirak nisbeti	% 37
Evet % si	% 79
Hayır % si	% 21

S E Ç İ M N E T İ C E L E R İ

N E V Ş E H İ R

1950 Seçimleri :

Seçmen sayısı 66,602
 Reyini kullanan 61.645
 İst. Nisbeti %92,55

Partiler	Aldıkları oy	%
D.P.	33,206	59,46
C.H.P.	19.283	34,45
C.M.P.	3,393	6,07

1957 Seçimleri :

Seçmen sayısı 84.241
 Reyini kullanan 68.435
 İst. Nisbeti %81,59

1961 Seçimleri :

Seçmen sayısı 88.653
 Reyini kullanan ... 75.623
 İst. Nisbeti % 85

Partiler	Aldıkları oy	%
D.P.	28.878	42,31
C.H.P.	19.567	28,80
C.M.P.	19.705	28,87
Hür. P.	—	

Partiler	Aldıkları oy	%
A.P.	23.473	32,54
C.H.P.	23.034	31,94
C.K.M.P.	25.608	35,50
Y.T.P.	—	

H A L K O Y U :

Seçmen sayısı 87.870
 Sandık sayısı 354
 Reyini kullanan 70.577
 Muteber rey 70.369
 Muteber olmayan rey ... 208

Evet sayısı 48.905
 Hayır sayısı 21.464
 İştirak nisbeti % 80
 Evet % si % 69
 Hayır % si % 31

S E Ç İ M N E T İ C E L E R İ

N İ Ğ D E

1950 Seçimleri :

Seçmen sayıısı 106,362
 Reyini kullanan 95,053
 İst. Nisbeti %89,36

1954 Seçimleri :

Seçmen sayıısı 152.069
 Reyini kullanan ... 135.862
 İst. Nisbeti ... %89,34

Partiler	Aldıkları oy	%
D.P.	52.915	56,25
C.H.P.	39.393	41,88
C.M.P.	1.751	1,86

Partiler	Aldıkları oy	%
D.P.	75.982	61,36
C.H.P.	42.347	31,70
C.M.P.	8.672	6,93
T.K.P.	2.638	
Bağımsız	11.293	

1957 Seçimleri :

Seçmen sayıısı 131.578
 Reyini kullanan ... 100.266
 İst. Nisbeti %74,16

1961 Seçimleri :

Seçmen sayıısı 146.781
 Reyini kullanan ... 119.289
 İst. Nisbeti ... % 81

Partiler	Aldıkları oy	%
D.P.	40.359	40,26
C.H.P.	40.817	40,68
C.M.P.	17.607	18,57
Hür. P.	483	0,48

Partiler	Aldıkları oy	%
A.P.	32.912	29,51
C.H.P.	34.305	30,76
C.K.M.P.	39.611	35,52
Y.T.P.	4.619	4,14

H A L K O Y U :

Seçmen sayıısı 145.859
 Sandık sayısı 590
 Reyini kullanan 116.372
 Muteber rey 115.957
 Muteber olmayan rey ... 415

Evet sayısı 68.421
 Hayır sayısı 47.536
 İştirak nisbeti % 80
 Evet % si % 59
 Hayır % si % 41

S E Ç İ M N E T İ C E L E R İ**O R D U****1950 Seçimleri :**

Seçmen sayısı 139,252
 Reyini kullanan ... 124,258
 İst. Nisbeti %89,23

1954 Seçimleri :

Seçmen sayısı 158.262
 Reyini kullanan ... 142.585
 İst. Nisbeti %90,09

Partiler	Aldıkları oy	%	Partiler	Aldıkları oy	%
D.P.	61.627	50,28	D.P.	77.360	55,20
C.H.P.	60.947	49,72	C.H.P.	62.786	44,80
C.M.P.	—		C.M.P.	—	

1957 Seçimleri :

Seçmen sayısı 188.140
 Reyini kullanan ... 143.486
 İst. Nisbeti %76,26

1961 Seçimleri :

Seçmen sayısı 207.331
 Reyini kullanan ... 162.985
 İst. Nisbeti % 79

Partiler	Aldıkları oy	%	Partiler	Aldıkları oy	%
D.P.	61.720	43,09	A.P.	38.212	24,61
C.H.P.	73.404	51,35	C.H.P.	62.890	40,50
C.M.P.	6.565	4,33	C.K.M.P.	10.734	6,91
Hür. P.	1.989	1,22	Y.T.P.	43.714	27,96

H A L K O Y U :

Seçmen sayısı 206.145
 Sandık sayısı 807
 Reyini kullanan ... 162.430
 Muteber rey 161.984
 Muteber olmayan rey ... 446

Evet sayısı 97.302
 Hayır sayısı 64.682
 İştirak nisbeti ... % 79
 Evet % si ... % 60
 Hayır % si ... % 40

S E Ç İ M N E T İ C E L E R İ

R İ Z E

1950 Seçimleri :

Seçmen sayısı 76,424
 Reyini kullanan 64,337
 İst. Nisbeti %84,18

1954 Seçimleri :

Seçmen sayısı 91.581
 Reyini kullanan ... 78,117
 İst. Nisbeti %85,29

Partiler	Aldıkları oy	%
D.P.	42.037	69,81
C.H.P.	18.186	30,19
C.M.P.	—	

Partiler	Aldıkları oy	%
D.P.	52.847	69,33
C.H.P.	19.392	25,44
C.M.P.	3.986	5,22
Bağımsız	2.887	

1957 Seçimleri :

Seçmen adedi 112.364
 Reyini kullanan ... 80.969
 İst. Nisbeti %74,54

1961 Seçimleri :

Seçmen sayısı 114.354
 Reyini kullanan ... 91.764
 İst. Nisbeti % 80

Partiler	Aldıkları oy	%
D.P.	40.929	50,64
C.H.P.	24.949	30,86
C.M.P.	14.943	18,47
Hür. P.	148	0,30

Partiler	Aldıkları oy	%
A.P.	47.315	53,45
C.H.P.	27.994	31,62
C.K.M.P.	11.984	13,53
Y.T.P.	1.348	1,53

H A L K O Y U :

Seçmen sayısı 112.924
 Sandık sayısı 483
 Reyini kullanan 75.587
 Muteber rey 75.299
 Muteber olmayan rey ... 288

Evet sayısı 45.920
 Hayır sayısı 29.379
 İştirak nisbeti % 67
 Evet % si % 61
 Hayır % si % 39

S E Ç İ M N E T İ C E L E R İ**S A K A R Y A****1950 Seçimleri :**

Seçmen sayısı 100,236
 Reyini kullanan ... 93.238
 İst. Nisbeti %93,01

Partiler	Aldıkları oy	%
D.P.	54.369	60,46
C.H.P.	30.855	34,31
C.M.P.	4.692	5,21

1957 Seçimleri :

Seçmen sayısı 147,572
 Reyini kullanan ... 120.769
 İst. Nisbeti %81,83

Partiler	Aldıkları oy	%
D.P.	70.744	58,89
C.H.P.	34.989	28,70
C.M.P.	6.356	5,15
Hür. P.	9.138	7,24

1961 Seçimleri :

Seçmen sayısı 166.675
 Reyini kullanan ... 139.486
 İst. Nisbeti % 84

Partiler	Aldıkları oy	%
A.P.	51.242	38,42
C.H.P.	37.333	27,99
C.K.M.P.	16.578	12,43
Y.T.P.	28.039	21,02

H A L K O Y U :

Seçmen sayısı 165.196
 Sandık sayısı 731
 Reyini kullanan 142.081
 Muteber rey 141.425
 Muteber olmayan rey ... 655

Evet sayısı 66.793
 Hayır sayısı 74.632
 İştirak nisbeti % 86
 Evet % si % 47
 Hayır % si % 53

S E Ç İ M N E T İ C E L E R İ

S A M S U N

1950 Seçimleri :

Seçmen sayısı 185,845
 Reyini kullanan ... 171.777
 İst. Nisbeti %92,43

1954 Seçimleri :

Seçmen sayısı 223.963
 Reyini kullanan ... 202.298
 İst. Nisbeti %90,32

Partiler	Aldıkları oy	%	Partiler	Aldıkları oy	%
D.P.	98.347	57,54	D.P.	120.601	63,23
C.H.P.	71.678	41,94	C.H.P..	75.246	37,58
C.M.P.	—		C.M.P.	4.357	2,17
			Bağımsız	516	

1957 Seçimleri :

Seçmen adedi 272.472
 Reyini kullanan ... 211.705
 İst. Nisbeti %81,36

1961 Seçimleri :

Seçmen sayısı 290.569
 Reyini kullanan ... 252.350
 İst. Nisbeti % 87

Partiler	Aldıkları oy	%	Partiler	Aldıkları oy	%
D.P.	102.319	48,26	A.P.	141.387	58,25
C.H.P.	94.712	44,77	C.H.P.	89.220	36,76
C.M.P.	10.410	4,93	C.K.M.P.	12.068	4,97
Hür. P.	4.194	2,04	Y.T.P.	—	

H A L K O Y U

Seçmen sayısı 286.962
 Sandık sayısı 1.231
 Reyini kullanan 249.188
 Muteber rey 248.193
 Muteber olmayan rey ... 995

Evet sayısı 106.667
 Hayır sayısı 141.526
 İştirak nisbeti % 87
 Evet % si % 43
 Hayır % si % 57

S E Ç İ M N E T İ C E L E R İ

S İ İ R T

1950 Seçimleri :

Seçmen sayısı 55.570
 Reyini kullanan 48.714
 İst. Nisbeti %87,66

1954 Seçimleri :

Seçmen sayısı 70.510
 Reyini kullanan ... 58.864
 İst. Nisbeti %83,48

Partiler	Aldıkları oy	%
D.P.	22.190	59,38
C.H.P.	15.180	40,62
C.M.P.	—	

Partiler	Aldıkları oy	%
D.P.	33.097	67,24
C.H.P.	14.664	32,76
C.M.P.	—	

1957 Seçimleri :

Seçmen sayısı 74.000
 Reyini kullanan 58.000
 İst. Nisbeti %78,37

1961 Seçimleri :

Seçmen sayısı 94.389
 Reyini kullanan ... 71.625
 İst. Nisbeti % 76

Partiler	Aldıkları oy	%
D.P.	27.934	49,47
C.H.P.	24.488	43,37
C.M.P.	423	0,75
Hür. P.	3.622	6,41

Partiler	Aldıkları oy	%
A.P.	—	
C.H.P.	33.576	47,69
C.K.M.P.	—	
Y.T.P.	35.879	50,96

H A L K O Y U

Seçmen sayısı 93.306
 Sandık sayısı 554
 Reyini kullanan 80.331
 Muteber rey 80.243
 Muteber olmayan rey 88

Evet sayısı 73.613
 Hayır sayısı 6.630
 İştirak nisbeti % 86
 Evet % si % 92
 Hayır % si % 8

S E Ç İ M N E T İ C E L E R İ

S İ N O P

1950 Seçimleri :

Seçmen sayısı 95,854
 Reyini kullanan 89.629
 İst. Nisbeti %93,50

1954 Seçimleri :

Seçmen sayısı 107.895
 Reyini kullanan ... 92.805
 İst. Nisbeti %86,40

Partiler	Aldıkları oy	%	Partiler	Aldıkları oy	%
D.P.	9.522	10,84	D.P.	31.008	34,73
C.H.P.	55.149	62,76	C.H.P.	36.990	41,43
C.M.P.	32.196	26,40	C.M.P.	21.228	23,83
			Bağımsız	4.932	

1957 Seçimleri :

Seçmen sayısı 112.619
 Reyini kullanan ... 84.347
 İst. Nisbeti %74,89

1961 Seçimleri :

Seçmen sayısı 120.468
 Reyini kullanan ... 98.892
 İst. Nisbeti % 81

Partiler	Aldıkları oy	%	Partiler	Aldıkları oy	%
D.P.	31.682	37,82	A.P.	24.388	26,22
C.H.P.	31.076	37,09	C.H.P.	34.612	37,22
C.M.P.	20.857	25,09	C.K.M.P.	33.988	36,55
Hür. P.	—		Y.T.P.	—	

H A L K O Y U

Seçmen sayısı 120.560	Evet sayısı 70.804
Sandık sayısı 502	Hayır sayısı 29.793
Reyini kullanan 100.904	İştirak nisbeti % 84
Muteber rey 100.597	Evet % si % 70
Muteber olmayan rey ... 307	Hayır % si 30

S E Ç İ M N E T İ C E L E R İ

S İ V A S

1950 Seçimleri :

Seçmen sayısı 210,281
 Reyini kullanan ... 194.506
 İst. Nisbeti %92,49

1954 Seçimleri :

Seçmen sayısı 243.614
 Reyini kullanan ... 224.517
 İst. Nisbeti %92,16

Partiler	Aldıkları oy	%
D.P.	102.853	54,16
C.H.P.	87.098	45,83
C.M.P.	—	

Partiler	Aldıkları oy	%
D.P.	117.193	52,67
C.H.P.	98.992	44,49
C.M.P.	6.228	2,82

1957 Seçimleri :

Seçmen sayısı 274.638
 Reyini kullanan ... 220.467
 İst. Nisbeti %81,90

1961 Seçimleri :

Seçmen sayısı 290.345
 Reyini kullanan ... 237.890
 İst. Nisbeti % 82

Partiler	Aldıkları oy	%
D.P.	87.171	39,57
C.H.P.	116.835	53,01
C.M.P.	16.391	7,40
Hür. P.	—	

Partiler	Aldıkları oy	%
A.P.	11.055	4,80
C.H.P.	90.290	39,23
C.K.M.P.	22.546	9,79
Y.T.P.	111.245	43,99

H A L K O Y U

Seçmen sayısı 289.331
 Sandık sayısı 1.627
 eRyini kullanan 248.660
 Muteber rey 247.823
 Muteber olmayan rey ... 837

Evet sayısı 185.355
 Hayır sayısı 62.468
 İştirak nisbeti % 86
 Evet % si % 75
 Hayır % si % 25

S E Ç İ M N E T İ C E L E R İ

T E K İ R D A Ğ

1950 Seçimleri :

Seçmen sayısı 100.559
 Reyini kullanan ... 88.336
 İst. Nisbeti %87,84

1954 Seçimleri :

Seçmen sayısı 115.555
 Reyini kullanan ... 103.369
 İst. Nisbeti %89,52

Partiler	Aldıkları oy	%	Partiler	Aldıkları oy	%
D.P.	53.659	58,94	D.P.	64.905	63,22
C.H.P.	36.895	40,52	C.H.P.	35.295	34,31
C.M.P.	—		C.M.P.	2.536	2,47
Bağımsız	490	0,53	Bağımsız	111	

1957 Seçimleri :

Seçmen sayısı 129.250
 Reyini kullanan ... 102.009
 İst. Nisbeti %78,92

1961 Seçimleri :

Seçmen sayısı 133.093
 Reyini kullanan ... 112.022
 İst. Nisbeti % 84

Partiler	Aldıkları oy	%	Partiler	Aldıkları oy	%
D.P.	52.367	51,74	A.P.	7.505	6,89
C.H.P.	42.052	41,21	C.H.P.	39.577	36,36
C.M.P.	7.130	7,04	C.K.M.P.	7.979	7,33
Hür. P.	—		Y.T.P.	53.675	49,32

H A L K O Y U

Seçmen sayısı 131.476	Evet sayısı 67.435
Sandık sayısı 509	Hayır sayısı 42.717
Reyini kullanan 110.826	İştirak nisbeti % 84
Muteber rey 110.152	Evet % si % 61
Muteber olmayan ray 674	Hayır % si % 39

S E Ç İ M N E T İ C E L E R İ

T O K A T

1950 Seçimleri :

Seçmen sayısı 144.255
 Reyini kullanan ... 131.681
 İst. Nisbeti %91,28

1954 Seçimleri :

Seçmen sayısı 159.591
 Reyini kullanan ... 146.378
 İst. Nisbeti %91,72

Partiler	Aldıkları oy	%	Partiler	Aldıkları oy	%
D.P.	71.925	58,52	D.P.	80.474	55,17
C.H.P.	50.979	41,47	C.H.P.	65.379	44,88
C.M.P.	—		Bağımsız	3.522	

1957 Seçimleri :

Seçmen sayısı 184.500
 Reyini kullanan ... 149.860
 İst. Nisbeti %82,29

1961 Seçimleri :

Seçmen sayısı 199.946
 Reyini kullanan ... 173.305
 İst. Nisbeti % 87

Partiler	Aldıkları oy	%	Partiler	Aldıkları oy	%
D.P.	67.369	44,93	A.P.	26.567	15,96
C.H.P.	72.956	48,73	C.H.P.	63.617	38,23
C.M.P.	6.424	4,35	C.K.M.P.	9.513	5,71
Hür. P.	2.961	1,97	Y.T.P.	66.901	40,20

H A L K O Y U

Seçmen sayısı 198.739
 Sandık sayısı 923
 Reyini kullanan 177.424
 Muteber rey 176.655
 Muteber olmayan rey ... 769

Evet sayısı 100.824
 Hayır sayısı 75.831
 İştirak nisbeti % 89
 Evet % si % 57
 Hayır % si % 43

S E Ç İ M N E T İ C E L E R İ

T R A B Z O N

1950 Seçimleri :

Seçmen sayısı 163.162
 Reyini kullanan ... 133.874
 İst. Nisbeti %82,04

1954 Seçimleri ::

Seçmen sayısı 194.974
 Reyini kullanan ... 165.625
 İst. Nisbeti %84,94

Partiler	Aldıkları oy	%
D.P.	60.926	46,29
C.H.P.	63.716	48,41
C.M.P.	6.950	5,28

Partiler	Aldıkları oy	%
D.P.	94.121	61,78
C.H.P.	53.956	35,42
C.M.P.	4.253	2,79
Bağımsız	14.163	

1957 Seçimleri :

Seçmen sayısı 224.130
 Reyini kullanan ... 163.221
 İst. Nisbeti %72,82

1961 Seçimleri :

Seçmen sayısı 246.601
 Reyini kullanan ... 180.833
 İst. Nisbeti % 73

Partiler	Aldıkları oy	%
D.P.	79.436	47,43
C.H.P.	69.742	43,35
C.M.P.	13.982	7,12
Hür. P.	3.361	2,08

Partiler	Aldıkları oy	%
A.P.	90.012	51,48
C.H.P.	69.014	39,47
C.K.M.P.	11.818	6,75
Y.T.P.	3.993	1,13

H A L K O Y U

Seçmen sayısı 243.804
 Sandık sayısı 933
 Reyini kullanan 134.829
 Muteber rey 134.448
 Muteber olmayan rey 381

Evet sayısı 80.155
 Hayır sayısı 54.293
 İştirak nisbeti % 55
 Evet % si % 60
 Hayır % si % 40

S E Ç İ M N E T İ C E L E R İ

T U N C E L İ

1950. Seçimleri :

Seçmen sayısı	41.096
Reyini kullanan	33.982
İst. Nisbeti	%82,68

1954 Seçimleri :

Seçmen sayısı	48.139
Reyini kullanan ...	43.241
İst. Nisbeti	%89,82

Partiler	Aldıkları oy	%
D.P.	13.592	40,00
C.H.P.	9.204	27,08
Bağımsız	10.796	33,01

Partiler	Aldıkları oy	%
D.P.	17.057	39,44
C.H.P.	19.567	45,25
C.M.P.	973	2,24

1957 Seçimleri :

Seçmen sayısı	51.929
Reyini kullanan	41.019
İst. Nisbeti	%78,99

1961 Seçimleri :

Seçmen sayısı	60.256
Reyini kullanan ...	46.061
İst. Nisbeti	% 76

Partiler	Aldıkları oy	%
D.P.	13.177	32,12
C.H.P.	20.265	49,30
C.M.P.	2.680	7,40
Hür. P.	4.414	10,70

Partiler	Aldıkları oy	%
A.P.	—	
C.H.P.	15.466	35,14
C.K.M.P.	3.137	7,12
Y.T.P.	15.587	35,41

H A L K O Y U

Seçmen sayısı	59.634
Sandık sayısı	437
Reyini kullanan	45.651
Muteber oy	45.615
Muteber olmayan rey ...	36

Evet sayısı	43.367
Hayır sayısı	2.248
İştirak nisbeti	% 77
Evet % si	% 95
Hayır % si	% 5

S E Ç İ M N E T İ C E L E R İ

U R F A

1950 Seçimleri :

Seçmen sayısı 122.703
 Reyini kullanan ... 108.828
 İşt. Nisbeti %88,69

1954 Seçimleri :

Seçmen sayısı 147.215
 Reyini kullanan ... 133.792
 İşt. Nisbeti %90,88

Partiler	Aldıkları oy	%
D.P.	55.959	51,88
C.H.P.	51.890	48,11
C.M.P.	—	

Partiler	Aldıkları oy	%
D.P.	65.070	56,02
C.H.P.	51.077	43,97
Bağımsız	13.388	

1957 Seçimleri :

Seçmen sayısı 166.167
 Reyini kullanan ... 121.796
 İşt. Nisbeti %73,24

1961 Seçimleri :

Seçmen sayısı 166.814
 Reyini kullanan ... 124.534
 İşt. Nisbeti % 75

Partiler	Aldıkları oy	%
D.P.	55.240	45,32
C.H.P.	63.292	51,99
C.M.P.	3.037	2,29
Hür. P.	2.225	2,02

Partiler	Aldıkları oy	%
A. P	24.741	20,61
C.H.P.	51.544	42,93
C.K.M.P.	7.299	6,08
Y.T.P.	36.456	30,36

H A L K O Y U

Seçmen sayısı 163.354
 Sandık sayısı 873
 Reyini kullanan ... 132.488
 Muteber rey 132.254
 Muteber olmayan rey ... 234

Evet sayısı 106.106
 Hayır sayısı 26.148
 İştirak nisbeti % 81
 Evet % si % 80
 Hayır % si % 20

S E Ç İ M N E T İ C E L E R İ

U S A K

1950 Seçimleri :

Seçmen sayısı 67.416
 Reyini kullanan 59.888
 İst. Nisbeti %88,63

1954 Seçimleri :

Seçmen sayısı 77.912
 Reyini kullanan ... 70.449
 İst. Nisbeti %90,42

Partiler	Aldıkları oy	%	Partiler	Aldıkları oy	%
D.P.	11.267	29,37	D.P.	30.423	43,38
C.H.P.	29.775	50,89	C.H.P.	28.042	39,99
C.M.P.	11.850	20,12	C.M.P.	11.651	16,61
			Bağımsız	2.480	

1957 Seçimleri :

Seçmen sayısı 86.009
 Reyini kullanan 69.836
 İst. Nisbeti %81,11

1961 Seçimleri :

Seçmen sayısı 91.036
 Reyini kullanan 73.526
 İst. Nisbeti % 81

Partiler	Aldıkları oy	%	Partiler	Aldıkları oy	%
D.P.	23.275	32,82	A.P.	14.592	20,68
C.H.P.	29.073	39,99	C.H.P.	29.398	41,68
C.M.P.	17.372	24,86	C.K.M.P.	26.540	37,62
Hür. P.	341	0,45	Y.T.P.	—	

H A L K O Y U

Seçmen sayısı 90.552	Evet sayısı 49.206
Sandık sayısı 398	Hayır sayısı 15.949
Reyini kullanan 65.282	İştirak nisbeti % 72
Muteber rey 65.155	Evet % si % 76
Muteber olmayan rey ... 127	Hayır % si % 24

S E Ç İ M N E T İ C E L E R İ

V A N

1950 Seçimleri :

Seçmen sayısı 51,500
 Reyini kullanan 45.417
 İst. Nisbeti %88,18

1954 Seçimleri :

Seçmen sayısı 59.219
 Reyini kullanan ... 55,080
 İst. Nisbeti %93,01

Partiler	Aldıkları oy	%
D.P.	16.783	35,06
C.H.P.	20.710	43,26
C.M.P.	—	
Bağımsız	10.374	21,67

Partiler	Aldıkları oy	%
D.P.	33.413	64,36
C.H.P.	18.906	35,64
Bağımsız	1.414	

1957 Seçimleri :

Seçmen sayısı 65.756
 Reyini kullanan 55.583
 İst. Nisbeti %81,48

1961 Seçimleri :

Seçmen sayısı 80.998
 Reyini kullanan ... 66.377
 İst. Nisbeti % 82

Partiler	Aldıkları oy	%
D.P.	22.237	42,62
C.H.P.	30.243	57,38
C.M.P.	3.130	1,20
Hür P.	—	

Partiler	Aldıkları oy	%
.AP.	5.085	7,91
C.H.P.	20.963	32,63
C.K.M.P.	13.757	21,20
Y.T.P.	24.428	38,03

H A L K O Y U

Seçmen sayısı 80.336
 Sandık sayısı 624
 Reyini kullanan 70.824
 Muteber rey 70.466
 Muteber olmayan rey ... 358

Evet sayısı 56.916
 Hayır sayısı 13.550
 İştirak nisbeti % 88
 Evet % si % 81
 Hayır % si % 19

S E Ç İ M N E T İ C E L E R İ

Y O Z G A T

1950 Seçimleri :

Seçmen sayısı 133.422
 Reyini kullanan ... 123.468
 İst. Nisbeti %92,53

1954 Seçimleri :

Seçmen sayısı 154.092
 Reyini kullanan ... 140.063
 İst. Nisbeti %90,98

Partiler	Aldıkları oy	%	Partiler	Aldıkları oy	%
D.P.	68.970	57,55	D.P.	81.313	60,30
C.H.P.	50.865	42,44	C.H.P.	45.631	33,84
C.M.P.	—		C.M.P.	7.894	5,85
			Bağımsız	4.046	

1957 Seçimleri:

Seçmen sayısı 166.850
 Reyini kullanan ... 137.958
 İst. Nisbeti %82,68

1961 Seçimleri :

Seçmen sayısı 178.245
 Reyini kullanan ... 151.672
 İst. Nisbeti % 85

Partiler	Aldıkları oy	%	Partiler	Aldıkları oy	%
D.P.	60.467	43,85	A.P.	17.614	12,21
C.H.P.	45.295	32,74	C.H.P.	47.186	32,72
C.M.P.	32.057	23,27	C.K.M.P.	63.825	44,26
Hür. P.	172	0,12	Y.T.P.	14.544	10,08

H A L K O Y U

Seçmen sayısı 177.412
 Sandık sayısı 825
 Reyini kullanan 153.608
 Muteber rey 152.913
 Muteber olmayan rey ... 695

Evet sayısı 103.454
 Hayır sayısı 49.459
 İştirak nisbeti % 87
 Evet % si % 68
 Hayır % si % 32

S E Ç İ M N E T İ C E L E R İ

Z O N G U L D A K

1950 Seçimleri :

Seçmen sayısı 186.130
 Reyini kullanan ... 178.197
 İst. Nisbeti %95,74

1954 Seçimleri :

Seçmen sayısı 222.141
 Reyini kullanan ... 197.692
 İst. Nisbeti %88,99

Partiler	Aldıkları oy	%
D.P.	107.901	63,50
C.H.P.	62.019	36,49
C.M.P.	—	

Partiler	Aldıkları oy	%
D.P.	130.751	66,82
C.H.P.	53.549	27,36
C.M.P.	11.389	5,82
Bağımsız	119	

1957 Seçimleri:

Seçmen sayısı 264.837
 Reyini kullanan ... 208.236
 İst. Nisbeti %78,62

1961 Seçimleri :

Seçmen sayısı 274.589
 Reyini kullanan ... 232.746
 İst. Nisbeti % 85

Partiler	Aldıkları oy	%
D.P.	110.200	53,16
C.H.P.	76.837	32,01
C.M.P.	17.240	8,30
Hür. P.	3.127	1,51

Partiler	Aldıkları oy	%
A.P.	121.938	55,67
C.H.P.	69.695	31,84
C.K.M.P.	27.453	13,45
Y.T.P.	—	

H A L K O Y U

Seçmen sayısı 269.985
 Sandık sayısı 1.113
 Reyini kullanan 234.861
 Muteber rey 232.014
 Muteber olmayan rey ... 2.847

Evet sayısı 108.812
 Hayır sayısı 123.202
 İştirak nisbeti % 87
 Evet % si % 47
 Hayır % si % 53